Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

# ТОШКЕНТ оқшоми

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ШАҲАР РЎЗНОМАСИ

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 93 (7. 482)

1991 йил 17 май, жума

Нархи 8 тийин.


## О. С. ШЕНИННИНГ ЎЗБЕКИСТОНДА БЎЛИШИ

Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг котиби О. С. Шенин 16 май куни Тошкентдаги «Малика» ва «Зенит» ишлаб чиқариш бирлашмаларида бўлди.

У ишлаб чиқаришни кўздан кечирди, ишчилар, хизматчилар, инженер-техник ходимлар билан суҳбатлашди. Партия Марказий Комитетининг котиби уларнинг меҳнат ва маиший шароитлари, меҳнат интизомининг аҳволи билан қизиқди. Бозор иқтисодиётига ўтиш масалалари ўртага қўйилди. Меҳнаткашларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоялаш учун кўриш зарур бўлган оператив тадбирларнинг аҳамияти алоҳида таъкидланди. О. С. Шенин корхоналар ишчилари, инженер-техник ходимларининг саволларига жавоб қайтарди.

Меҳнаткашлар жамоалари билан учрашувларда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби, республика Президенти И. А. Каримов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи котиби А. С. Ефимов, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи котиби А. И. Фозилбеков иштирок этдилар.

О. С. Шенин билан И. А. Каримов Ангренга бордилар. Улар табиий офат натижасида зарарланган Жигаристон посёлкасида бўлдилар, одамлар фожиали ҳалок бўлган жойга гуллар қўйдилар, жабрдийда оилаларда бўлиб, уларга чуқур ҳамдардлик билдирдилар.

Жигаристонда бўлиш пайтида О. С. Шенин билан И. А. Каримов тиклаш ва лойиҳалаш ишларининг бориши билан қизиқдилар. Барча жабрдийдаларга зарур ёрдам кўрсатилаётгани ва кўрсатилиши, ҳеч ким кулфатда эътиборсиз қолдирилмаслиги таъкидланди. Қурувчилар билан учрашувлар ҳамда суҳбатлар ўтказилди.

(ЎзТАГ).

## БАЙРАМИНГИЗ МУБОРАК БЎЛСИН «СУВСОЗ»ЛАР!

Қадрли дўстлар! Сизларни қутлуғ айём — трестингиз жамоасининг меҳнат фаолиятига 60 йил тўлиши муносабати билан чин юракдан муборакбод этамиз.

Ўтган йиллар давомида 1931 йил май ойида ишга туширилган биринчи йирик иншоотдан тортиб, то 30 минг километрли масофани қамраб олган қудратли комплексдан иборат шаҳар сув тармоқларининг замонавий қурилмаларигача бўлган йўл босиб ўтилди. Зеро, бугунги кунда Ўзбекистон пойтахтини сув ва канализация хўжалигисиз тасаввур қилиб ҳам бўлмайди. Унинг хизматидан барча тошкентликлар мамнуният билан фойдаланмоқдалар. «Сувсоз»нинг кўп минг кишилик жамоаси фаолиятининг ҳар бир соатида «Сув — бу ҳаёт» деган қадимий шарқ нақли ўзининг нақадар ҳаётийлигини исботлаб турибди.

Бозор иқтисодиётига ўтиш муносабати билан рўй берган тангликлар албатта сизнинг жамоангиз иш маромига ҳам ўз таъсирини ўтказмай қолмади. Бироқ сиз олдингизда пайдо бўлган қатор муаммоларга қарамай, шаҳарликларни ичимлик суви билан узлуксиз таъминлаш ҳамда йиғинди ва оқава сувларнинг ўз вақтида чиқиб кетиши учун куну тун навбатчилик хизматидан ташқари барча имкониятларингизни ҳам ишга солярсиз.

Республика пойтахтининг ривожи ва тараққиёти ҳар жиҳатдан сув тармоқлари ва канализация хизматининг қай даражада ташкил этилганига боғлиқ. Бу жараён узлуксиздир. Ҳозирданоқ муҳим аҳамиятга эга бўлган янги қурилмалар бунёд этиш, қудратли сув тақсимлагич тармоқларидан Тошкентни аста-секин зоналараро сув билан таъминлаш системасига ўтказиш масаласи кун тартибига қўйилмоқда. Табиатни муҳофаза қилувчи янги қурилмалар ва йиғинди сувларни биологик йўл билан тозаловчи муҳим қурилишлар учун муносиб жой танлаш ва мавжудларидан унумли фойдаланиш ҳамда уларни табиий жиҳатдан мусаффо сақлаш биринчи галдаги вазифалардир.

Биз ишонамизки, жамоа узоқ йиллар давомида пайдо бўлган яхши анъаналарга содиқ қолиб ёшларни ҳамиша меҳнатга садоқат руҳида тарбиялайди, ҳар қандай қийинчиликларни мардонавор енгиб, шаҳарни мўътадил сув билан таъминлашдек, олижаноб ишни сидқидилдан бажараверади.

Сизлар жонажон шаҳримизга садоқат ифодасида пайдо бўлган касбингизни ҳамиша шарафлайсиз деган умиддамиз. Оғир ва масъулиятли меҳнатингиз учун сизларга тасаннолар айтамиз. Сизларга сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат ёр бўлаверсин!

**Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши.**

**Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети.**


⊙ «Сувсоз» трестининг 60 йиллик тўйига бағишланган мақолалар ва сувсозларнинг меҳнат фаолияти ҳақидаги суратли лавҳалар билан рўзноманинг 2-саҳифасида танишасиз.


## СССР ДАВЛАТ БАНКИНИНГ 1991 ЙИЛ НАМУНАСИДАГИ БЕШ СЎМЛИК БАНК БИЛЕТЛАРИ (БАНКНОТЛАРИ)НИ МУОМАЛАГА ЧИҚАРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР давлат банки 1991 йил 1 июндан СССР давлат банкининг 1991 йил нусхасидаги беш сўмлик банк билетлари (банкнотлари)ни муомалага чиқаради. Банкнотларнинг тасвири матбуотда эълон қилинади.

СССР давлат банкининг 1991 йил нусхасидаги беш сўмлик банк билетлари (банкнотлари) давлат, кооператив, тижорат, жамоат ва бошқа барча корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар, колхозлар ва айрим шахслар томонидан барча турдаги тўловларга, шунингдек банклар ва почта корхоналари томонидан жамғармага жорий, ҳисоб варақаларига қўшиш учун, жўнатмалар учун ва аккредитивларга ёзиб қўйилган қиймати бўйича чекланмаган миқдорда қабул қилиниши мажбурийдир.

1961 йил нусхасидаги беш сўмлик СССР давлат хазина билетлари сийқаланиб кетгунга қадар муомалада бўлаверади ва давлат, тижорат, жамоат ва бошқа барча корхоналар, ташкилотлар, муассасалар, колхозлар ҳамда айрим шахслар томонидан ҳамма турдаги тўловларга, шунингдек банклар ва почта корхоналари томонидан омонатларга жорий, ҳисоб варақаларига қўшиш учун, жўнатмалар учун ва аккредитивларга ёзиб қўйилган қиймати бўйича чекланмаган миқдорда қабул қилиниши мажбурийдир.

Ҳозирги вақтда СССР давлат банкининг 1991 йил нусхасидаги 1 сўмлик, 3 сўмлик, 10 ва 25 сўмлик банк билетлари (банкнотлари)ни шу йилнинг 3-4 кварталларида муомалага чиқаришга тайёргарлик кўрилмоқда. Бу банкнотларнинг тасвири ва муомалага чиқарилишининг аниқ вақти қўшимча равишда маълум қилинади. 1961 йил нусхасидаги 1 ва 3 сўмлик СССР давлат хазина билетлари, 1961 йил нусхасидаги СССР давлат банкининг 10 ва 25 сўмлик билетлари сийқаланиб кетгунга қадар муомалада бўлаверади ва ҳамма турдаги тўловларга, варақаларга қўшиш учун қабул этилиши мажбурийдир.

## ТО Бугунги кун нафаси

### ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ 16 май куни Тошкентда Ўзбекистон ССР Қизил Ярим ой жамиятининг XVI съезди бўлди. Съезд жамият низоми лойиҳасини муҳокама қилди, жамиятнинг янги таркибини сайлади.

⊙ Бекободда Тожикистон, Қирғизистон ва Ўзбекистоннинг 13 шаҳар ва райони вакиллари ўзаро ҳамкорлик шартномасини имзоладилар.

### МАМЛАКАТИМИЗДА

⊙ Россия Федерациясида барча асосий турдаги озиқ-овқат ва саноат молларини сотиш пайтида олинаётган 5 фоиз солиқ бекор қилинди.

⊙ Татаристон янги Иттифоқ шартномасини фақат СССР субъекти сифатидагина имзолашини билдирди.

⊙ Эртага Бойқўнғир космодромидан Совет—Буюк Британия экипажи космосга парвоз қилади.

⊙ СССР Президенти матбуот шўъбасининг раҳбари В. Игнатенко Пицунда яқинида М. Горбачев учун боғ ҳовли қурилишида гўёки олтин ва қимматбаҳо тошлардан фойдаланилганлиги тўғрисидаги миш-мишлар уйдирмалардир, деб баёнот берди.

### ХОРИЖДА

⊙ Ҳиндистонда Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллиги муносабати билан ўтказилган Ўзбекистон маданияти кунлари ниҳоясига етди.

⊙ АҚШ сенати СССРга Америкадан қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш учун 1,5 миллиард доллар қарз ажратиш тўғрисида қарор қабул қилди.

⊙ Афғон мужоҳидлари Қандагарга ҳужум бошладилар.

Бугунги кун нафаси ТО

## Деҳқончилик дорилфунуни илмий кенгашининг мажлиси

15 май куни Тошкент деҳқончилик дорилфунуни илмий кенгашининг кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда муаллимлар ва талабалар, жумҳурият олий ўқув юртлари ва илмий-тадқиқот ташкилотларининг раҳбарлари қатнашдилар.

Мажлисда мутахассислар тайёрлаш сифатини ва илмий-тадқиқотлар самарадорлигини янада ошириш юзасидан янги олий ўқув юртининг профессор-муаллимлар жамоаси олдида турган вазифалар кўриб чиқилди.

Илмий кенгаш ишида Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг котиби А. Икромов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

* * *

**СУРАТЛАРДА:** дорилфунундаги илмий кенгашдан лавҳалар.

**Тўлқин Каримов** суратлари.

Хайрия тадбири

## СОВҒАЛАР ТОПШИРИЛДИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент вилоят комитетининг мажлислар залида тинчликни ҳимоя қилиш совет комитети ҳаракатининг фаоллари ва тарафдорларига мукофотлар ва қимматли совғалар топшириш маросими бўлди. Бу хайрли тадбир Ғалабанинг 46 йиллиги ва Совет тинчлик жамғармасининг 30 йиллигига бағишланди.

Саккиз йилдирки, Галина Арсентьевна Григорян Совет тинчлик жамғармасига ҳар ойда ўн сўмдан ўтказиб келади. Лекин у бу ҳаракатнинг фаоли ва тарғиботчиси бўлишдек хайрли ишга анча аввал киришган эди. «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг Тинчлик жамғармаси учун ўтказган биринчи шанбаликлари пайтидаги маблағларида ҳам Галина Арсентьевна Григоряннинг муносиб улуши бор. Дарҳақиқат, партия комитети котибасининг бундай ишидан кўпчилик намуна олди. Мана эндиликда узоқ йиллар бу ишда фаоллик кўрсатганлиги учун у «Тинчлик учун курашчи» деган эсдалик медали билан тақдирланди. Уруш ва меҳнат фахрийлари Тошкент вилоят кенгашининг раиси А. П. Алимов шу юксак мукофотни унга топширди.

Тошкент вилоят кенгашининг диний ишлар бўйича шўъба мудири М. Х. Юсуфхўжаев ва Тошкент шаҳар Кенгашининг диний ишлар бўйича шўъба мудири Т. И. Искандаров ҳам тинчлик ҳаракатидаги фаолияти учун тинчликни ҳимоя қилиш совет комитетининг Фахрий ёрлиқлари билан тақдирландилар.

Қимматбаҳо совғалар билан тақдирланганлар орасида Улуғ Ватан урушининг фахрийлари ва ногиронлари, байналмилалчи-жангчилар, кўп болали оналар, талабалар бор. Улар турли ёшдаги кишилардир. Лекин бу кишиларнинг босиб ўтган йўли, бажарган ишлари муштарак мақсадга йўғрилган — тинчлик иши учун хизмат қилишдек эзгу ният уларни жипслаштирган. Шундай бўлдики, «Шарқ гули» бадиий буюмлар ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси Саодат Тоҳировага ўзининг биринчи нафақасини Чернобиль фожиаси юз берган йилда олишга тўғри келди. У ҳеч ўйлаб ўтирмасдан ўзининг бутун нафақасини чернобилликларга ёрдам кўрсатиш жамғармасига ўтказишларини илтимос қилиб ариза ёзди. Яна бошқа пуллар ҳам ўтказилди: икки марта эллик сўмдан «Наврўз» жамғармасига, ҳар ойда беш сўмдан совет тинчлик фондига кейинги беш йил мобайнида ўтказиб турди.

Жамғарманинг бошқа фаоллари орасида Қаҳрамон она, Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси С. Жўраева, фуқаролар урушининг қатнашчиси, 1919 йилдан партия аъзоси И. С. Секретарев, уруш ногирони И. Юсупов, байналмилалчи-жангчи, ногирон З. Қиёмов, Тошкент Давлат тиббиёт илмгоҳининг талабалари У. Калонов, Р. Назаров ва бошқалар бор. Ҳамма 24 фаолга палослар топширилди.

Бундай хайрия тадбирини тинчликни ҳимоя қилиш Тошкент комитети ва тинчликни ҳимоя қилиш совет комитетининг Тошкент бўлими уюштирди ва ўтказди.

**Лола МАҲМУДОВА.**

Тошкент шаҳар XXXI комсомол конференциясига

## БАРЧА БИРДЕК МАСЪУЛ

**⊙ Шаҳримиз комсомол-ёшлари ҳам ҳозирги иқтисодиёт билан боғлиқ мураккаб даврда ўз анжуманлари — XXXI шаҳар комсомол конференциясига йиғилишмоқда. Улар шу анжуманда ёшлар ҳаётидаги ўзига хос муаммоларни ҳамда бозор иқтисодиёти шароитида ёшлар турмушини яхшилашнинг ўзига хос йўлларини биргаликда ҳал этишни олдиларига мақсад қилиб қўйишган. Буни шу анжуманга делегат бўлган ҳар бир комсомол-ёшнинг бугунги шижоатидан ҳам билиш мумкин.**

**Мухбиримиз Акмал Икромов район комсомол қўмитасида бўлиб, бир гуруҳ делегатлар билан бўлган давра суҳбатида иштирок этди.**

**Қосимжон СОДИҚОВ — 81-мактабнинг 11-синф ўқувчиси, Ўзбекистон комсомоли XXIV съездининг делегати:**

— Съездда ўқувчи-ёшлар номидан делегат сифатида иштирок этиб, шаҳар комсомоллари олдида ҳам бугун талайгина муаммолар кўндаланг эканига гувоҳ бўлгандим. Съездда сўзга чиққан делегатлар ана шу муаммоларни ҳал этиш йўллари тўғрисида ўз фикрларини билдириб, ўқувчи-ёшлар муаммоси, мактаб ўқувчилари орасида комсомолнинг бугунги мавқеи, мактаб комсомол ташкилотининг обрў-эътибори хусусида ҳам тўхталиб ўтишганди.

Менимча, комсомол ташкилоти негизини асосан мактаб ўқувчилари ташкил этади. Бинобарин, комсомол ўқувчи-ёшларга таянар экан, мактабларда унинг мавқеини ошириш, комсомол обрў-эътибори орқали ўқувчиларда масъулият ҳиссини, ўзига ва бошқаларга ишонч ва эътиқодни ҳам тарбиялаш зарур.

Бугунги ўқувчи ўзининг онги билан кечаги ўқувчидан тубдан фарқ қилади. Улар иқтисодимизнинг ҳозирги аҳволини ҳам яхши тушунишади. Айтмоқчиманки, энди ўқувчи-ёшларни ҳам ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан ҳимоя қилиш фурсати етди. Бу ҳақда мен делегат сифатида конференцияда сўзламоқчиман. Бунинг учун ёшлар уюшмасини тузиш, ўқувчи-ёшларга ўз меҳнати билан ишлаб пул топиш имконини яратиш, ҳозирда мавжуд ширкатлар билан келишган ҳолда шартнома тузиб, ўқувчиларни шу меҳнатга жалб этиш ва ундан тушган маблағни ҳам бевосита уларнинг ўзи учун сарфлаш имкониятларини ўйлаб кўриш зарур деб ўйлайман.

**Адҳам БОТИРОВ — жумҳурият рус тили ва адабиёти илмгоҳининг I-курс талабаси:**

— Ҳа, Қосимжоннинг гаплари тўғри, шубҳасиз. Ўқувчи-ёшларни меҳнатга жалб этиш орқали уларнинг бўш вақтларини фойдали иш билан банд этган бўламиз. Шунингдек, бу меҳнат қисман бўлса-да, бугунги шароитда ота-оналарга ҳам моддий ёрдам бўлади. Шу ўринда илмгоҳларда таълим олаётган талабаларга ҳам ўқишдан бўш вақтларида бирор жойда ишлаш имкони яратилса, бу уларга ҳам анча мадад бўларди. Негаки, илмгоҳимизда ҳозир ётоқхоналар етишмаслиги сабабли кўпчилик талабалар ижара уйларда яшаб ўқишади. Ижара ҳақи эса кўп ҳолларда талаба ҳамёнига тўғри келмай қолади. Шунинг учун конференцияда талаба-ёшлар муаммоси ҳам ҳал этилса, айни кўнгилдаги иш бўларди.

**Акром АЛИМОВ — 12-ҳунар-техника билим юрти ўқувчиси:**

— Ҳали юқорида ўқувчи-ёшларни меҳнатга жалб қилиш, уларнинг бўш вақтларини фойдали иш билан ўтказиш ҳақида гапирилди. Менинг фикримча, бу гапда жон бор. Сабаби, мактабда бирор иш билан банд бўлмай, «тарралла-бедод» қилиб юрган ўқувчи охири мактаб жамоатчилигини ҳам безор қилиб, ҳунар билим юртларига жўнатилади. Бу ерда ҳам ўша ўқувчи ўзига ўхшаш бекорчиларни топиб олса, яна ўша эски аҳвол давом этаверади. Хўш, бундан кимга фойда?

Менимча, «мактабга ярамаган» ўқувчини билим юртига жўнатиб қутилмай, мактаб жамоатчилиги ҳам, ота-оналар ҳам ўқувчининг, айниқса, ўсмирнинг кундалик ҳаёти қандай ўтаётгани билан қизиқишлари ва унинг дарсдан бўш вақтини маълум бир ҳунар ўрганишга ёки фойдали меҳнатга сарф этишлари даркор. Шундагина билим юртига ҳам фақат лаёқатли, ҳунар ўрганишга чанқоқ ёшлар келишарди, деб ўйлайман.

**Гулнора ПЎЛАТОВА — 7-шаҳар касалхонаси ҳамшираси:**

— Мен ҳам конференцияда иккинчи марта делегат бўлишим. Аввал XXX-шаҳар комсомоллари конференциясида қатнашгандим. Ўшанда ҳам комсомол ёшидаги хотин-қизлар иш шароитини енгиллаштириш ҳақида гапирганман. Бироқ, ҳеч қандай ўзгариш сезилмаяпти. Ишловчи хотин-қизлар аҳволи мураккаблигича қолмоқда. Уларнинг иш кунини қисқартириш, тиббий муассасаларда ишловчи хотин-қизларни икки кунлик дам олишга ўтказиш масалалари ҳамон муаммолигича турибди. Истардимки, шу анжуманда хотин-қизлар, айниқса ёш болали аёлларнинг бугунги шароити ҳақида ҳам фикрлашиб олсак.

**Одилжон АҲМЕДОВ — Акмал Икромов район комсомол қўмитасининг иккинчи котиби:**

— Гулноранинг фикрлари жуда тўғри. Шу ўринда мен яқинда районимизда ташкил бўлаётган ёш хотин-қизлар билан ишлаш маркази фаолияти ҳақида гапирмоқчиман. Бу марказни ташкил этишимиздан мақсад районда истиқомат қилувчи хотин-қизларнинг турмуш шароитларини ўрганиб, уларнинг муаммоларини шу марказ ёрдамида ҳал этиш, хотин-қизларни кам соатли, қисқартирилган иш куни билан таъминлаш, ёш келин-куёвлар учун дастлабки шароитларни яратишда кўмак бериш, маҳаллаларда оилавий муносабатлар ҳақида суҳбат кечалари уюштириш орқали оила мустаҳкамлигига эришишдан иборат. Ҳозирда райондаги 250 минг аҳолидан 36 минг киши корхона ва ташкилотларда ишловчи ишчи-хизматчилар ҳисобланади. Шуларнинг ярмини хотин-қизлар ташкил этади. Демак, биз ишни асосан корхоналар билан келишган ҳолда бошлашимиз лозим. Бу борада бизга маҳалла қўмиталари, хотин-қизлар кенгаши ҳам яқиндан кўмак беради, албатта. Бугунги бозор иқтисоди шароитида аёл меҳнатини тўғри ташкил этиш марказнинг биринчи галдаги вазифасидир.

**Шавкат ЭРГАШЕВ — Акмал Икромов район комсомол қўмитасининг биринчи котиби, Ўзбекистон комсомоли XXIV съезди делегати:**

— Давра суҳбатида иштирок этган делегатлар фикрини тинглаб, очиғи, жуда хурсанд бўлдим. Сабаби, делегатларимизнинг ҳаммаси ўз фикрига эга экани, муҳими, конференцияга шунчаки делегат сифатида эмас, балки ўз жамоасининг вакили сифатида, ўз дардини айтиш учун келаётгани маълум бўлди. Демак, улар орасида тасодифий кишилар йўқ. Яна қувончлиси, делегатларимиз айнан шу куннинг долзарб муаммоларини, бозор иқтисоди билан боғлиқ масалаларни ҳал этиш учун йиғилишган.

Комсомол фаолиятини жонлантириш, кунимизнинг муҳим муаммоларини ҳал этиш учун энг аввало, бугунги шароитда комсомол қўмиталари маблағ билан таъмин этилиши зарур. Бу борада шаҳар бўйича биринчи бўлиб Ҳамза ва Фрунзе райони комсомоллари район ижроия қўмитаси орқали маблағ билан таъмин этилди. Биз ҳам улардан ўрнак олиб, ўз маблағимиз бўлиши учун ҳаракат қилаяпмиз. Шунингдек, конференцияда ёшлар сиёсати ҳақида сўз борганда, «Ҳамкорлик» дастури лойиҳаси кўриб чиқилади. Менимча, бозор иқтисодиёти шароитида бу дастур ёшлар учун ниҳоятда зарур. Яна шаҳар ёшларининг ўз рўзномаси ташкил этилса, айни муддао бўларди. Сабаби, бу рўзнома барча ёшлар ташкилотларидаги янгиликлардан, ташаббуслардан ҳаммани бирдек хабардор қилиши, комсомол қўмиталари иш тажрибасини кенг ёйиши мумкин бўлади.

Қисқаси, менинг фикримча, ёшлар сиёсати, уларнинг бугунги иқтисодий муаммолари фақатгина комсомол ташкилотининг эмас, балки ижроия қўмиталарининг, Кенгашлар ҳамда партия қўмитасининг ҳам бош вазифасидир. Шундай экан, ёшлар муаммоларини ҳал этишга барча бирдек — масъул.

**Давра суҳбатини Зулфия ДЎСМУҲАМЕДОВА ёзиб олди.**

**СУРАТДА:** давра суҳбатидан лавҳа.

**Холмат Мирзакаримов** сурати

Сўз—анжуман қатнашчиларига

## Умидимиз катта

МАЪЛУМКИ, авваллари комсомол-ёшларнинг ташаббускорлиги, шижоаткорлигига етарли аҳамият берилмас ва улар асосан юқоридан бўладиган буйруқлар асосида иш юритишарди. Ўз хатти-ҳаракатининг аҳамиятини тўла англаб етмаслик баъзи бир комсомол ташкилотларининг ёшлар ўртасида ишончини йўқотишига ва комсомол ташкилоти обрў-эътиборининг пасайишига олиб келди.

Бугунги қайта қуриш ва ошкоралик даврига келиб комсомол ташкилоти ҳам, ёшлар ҳам ўз фаолиятида кескин бурилиш ясамоқда десак, адашмаймиз. Буни районимиздаги комсомол-ёшлар фаолияти мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Эндиликда райондаги комсомол фаоллари билан ўзаро йиғилиб ёшлар ҳаётига оид барча муаммоларни биргаликда ҳал этмоқдамиз. Ўтган йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб шу йил бошигача ёшлар орасида ижтимоий тадқиқот ўтказдик. Ёшлар жамоаларида, ишлаб чиқаришлардаги комсомол-ёшлар орасида тадқиқот юзасидан анкета тарқатилди. Бунинг натижасида биз бугунги ёшларимизни ўйлантираётган муаммолар ҳақида, уларнинг режалари, талаб ва истаклари ҳақида маълумотга эга бўлдик ва шу асосда йил учун районимиз комсомол қўмитаси иш режасини белгилаб олдик.

Март ойида ўтган халқ депутатлари Фрунзе район Кенгаши сессиясида тадқиқот ҳужжатларини қонунлаштиришга эришдик. Энди районимизда ёшлар иши билан шуғулланувчи алоҳида комиссия тузилди, қўмитамиз ўз жамғармасига эга бўлди.

**Насибулла АЪЗАМОВ,**
**Фрунзе район комсомол комитетининг котиби, конференция делегати.**

## «Сувсоз» трестининг 60 йиллигига

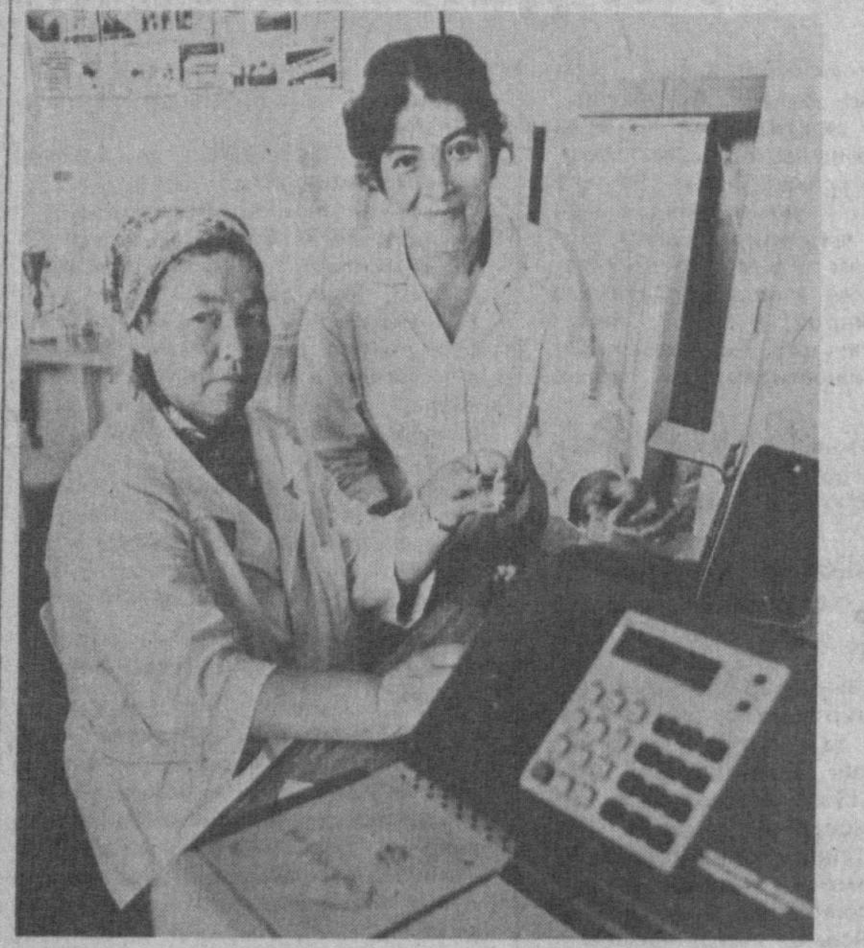

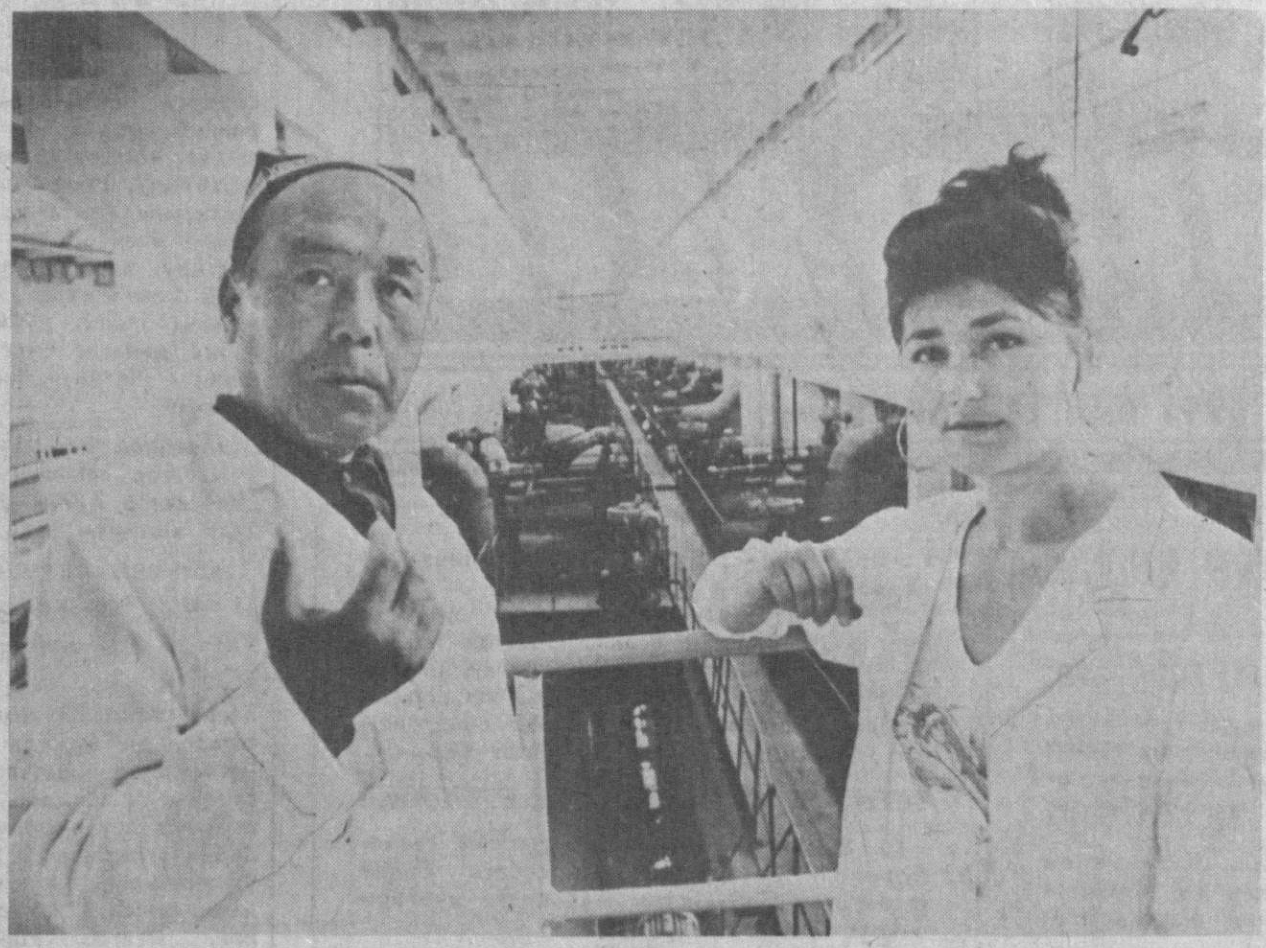

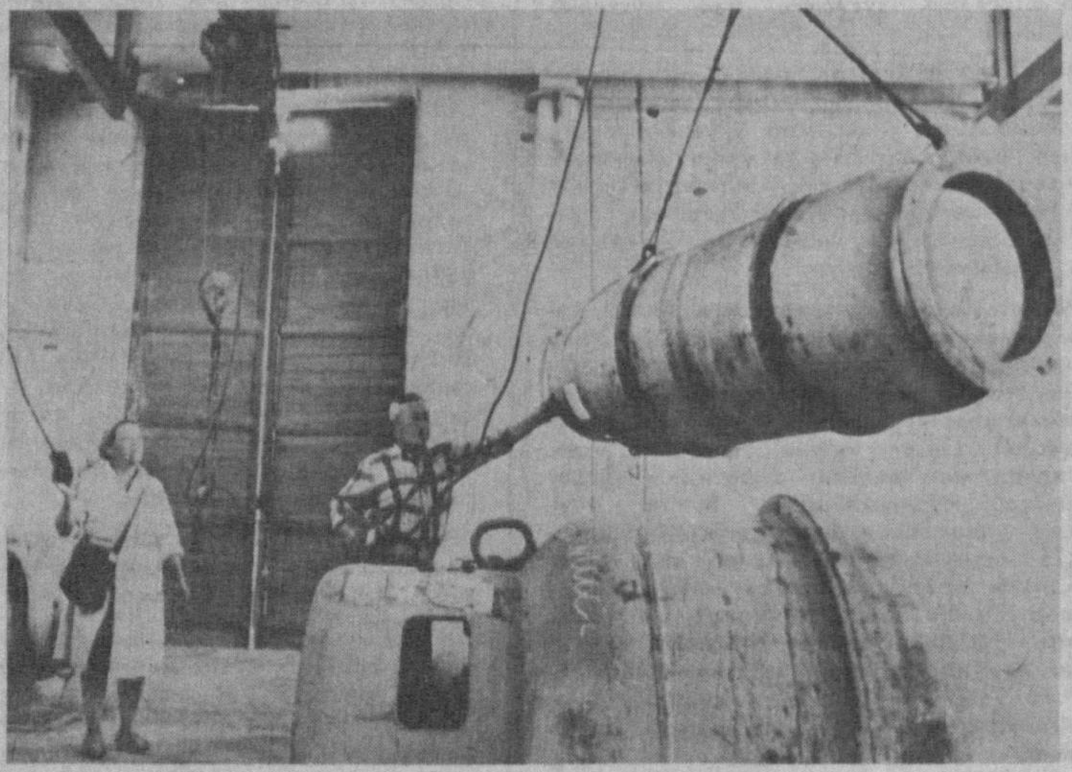

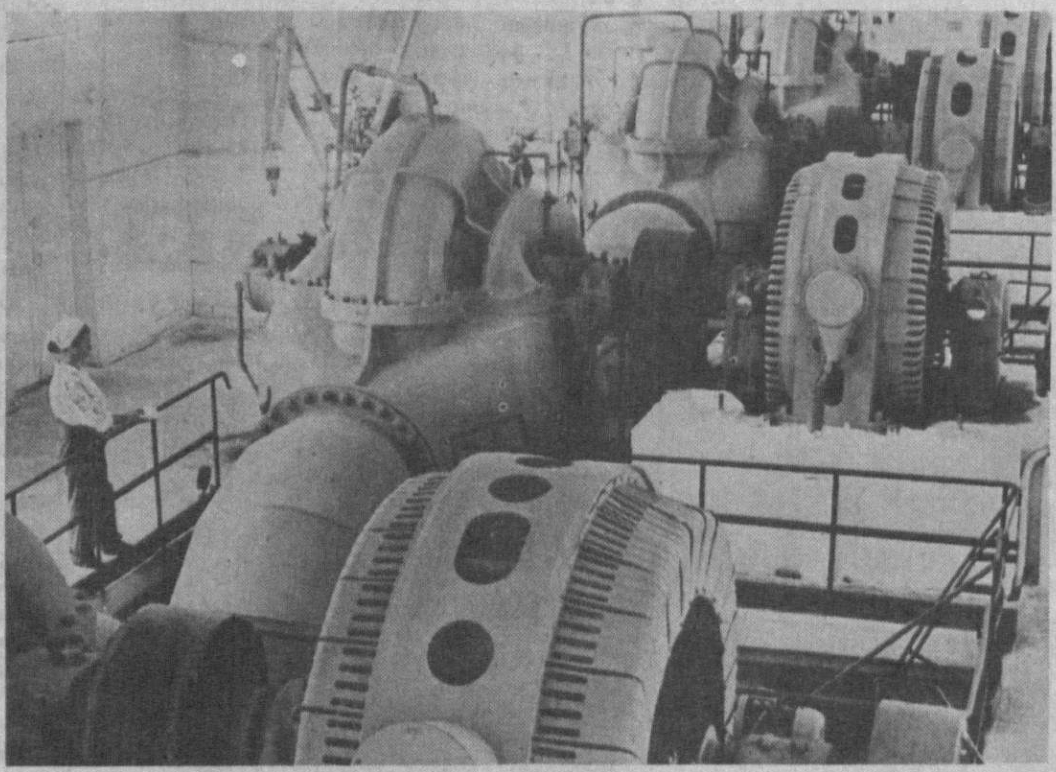

«Сувсоз» тресті жамоаси ўзининг олтмиш йиллик тўйини муносиб нишонламоқда. Бугунги шодиёна кунда корхона томонидан қўлга киритилган улкан муваффақиятларда унинг ҳар бир аъзосининг камтарона улуши борлигини таъкидлаш жоиз. Сураткаш мухбиримиз тасвирга туширган ушбу лавҳалардан ҳам буни яққол ҳис этиш мумкин. Лаборатория хизматчилари З. Қолдибекова ва С. Қаюмовалар ўз касбининг моҳир усталари ҳисобланишади; бош қурилманинг навбатчи муҳандиси А. Абдуалиев ва оператор Ф. Қурсейтовалар навбатчилиги ҳамиша тасодифларсиз ўтади; бош қурилма ва насос станциялари иш жараёнида.

Рустам Шарипов суратлари.

СОВУҚ сув жўмрагини бурай туриб ҳеч ким табиатнинг бу мусаффо неъмати жилғалардан то истеъмолчига етиб келгунча қанча йўлни босиб ўтганлиги, унинг тиниқ ва ичимли бўлишида қанча заҳматкаш қўллар хизмати борлигини хаёлига келтирмаса керак. Айтмоқчиманки, биз мириқиб сипқорадиган сувнинг ҳар бир томчиси нақадар қадрли эканини бот-бот эслаб туриш фойдадан ҳоли эмас.

Биз «Сувсоз» фахрийлару ёш хизматчилар, хуллас, ҳамма-ҳаммамиз учун қувончли бўлган бугунги 60 йиллик маъракамизда ўтмишга бир назар солмоқчиман. Инқилобгача Тошкентни сув билан таъминлаш ночор аҳволда бўлган. Бу даврда канализация ҳақида ҳатто сўз ҳам юритилмасди. Ичимлик сувлар асосан ариқ, ҳовуз ва қудуқлардан олинарди. Баъзи ўзига тўқ оилалар эса ҳозирги Чимкент йўли яқинида жойлашган сув ҳавзаларидан мешкобчилар томонидан идишларда келтирилган ичимлик сувидан харид қилишар эди.

# ОБИ ҲАЁТ УЛАШУВЧИЛАР

1898 йили ҳозирги темир йўл вокзали ҳудудида Қорасув ва Салор каналларидан қувур орқали келтирилган сув қурилмаси ишга туширилди.

Шаҳарга сув келтириш масаласида биринчи марта 1909 йили жиддий бош қотирилди. Шу йили шахсий корхона бу ишга астойдил бел боғлади. Натижада Салор соҳилида баландликка сув чиқариб берувчи артизан қудуғи пайдо бўлди. Шундан кейин Жуковский, Карл Маркс, 1 Май кўчаларига сув тармоқлари келтирилди.

«Сувсоз» тресті ўз фаолиятини 1931 йилдан бошлади, десак хато қилмаймиз. Шу йили шаҳар умуммитингида тантанали равишда ўша йиллари бунёд этилган қувур тармоқларига сув оқизилди. Шу куни Бўзсувнинг биринчи навбатдаги бош қурилмаси ҳаракатга келтирилди. Ўша давр тили билан айтганда «шайтон сув» ҳаммаси бўлиб 21,3 километрли қувурлар орқали шаҳарга тарқатилди. Бироқ маҳаллий аҳоли бу неъматдан бирмунча вақт фойдаланишни ўзига эп кўрмади. Гўё уларнинг наздида хлорли сув истеъмол учун зарарли эди. Ҳақиқатни рўёбга чиқариш, водопровод сувининг оқава сувлардан афзаллигини исботлаш учун маълум муддат керак эди.

Иккинчи йили қувурлар орқали келтирилган ичимлик сувидан истеъмол қилувчилар сони 3 мартага ошди. Урушдан олдинги йилларда водопровод билан бирга канализация тармоқлари ҳам қулоч ёйди. Унинг қувурларига 18 та икки қаватли уйнинг оқава сувлари уланди.

Республикада молиявий маблағ танқислиги туфайли фақат 1939 йилдагина катта ҳажмдаги тозалаш қурилмалари бунёд этишга эътибор қаратила бошланди. Лекин Улуғ Ватан урушининг бошланиши яхши ният билан бунёд этилаётган бу қурилишга ҳам чек қўйди.

Урушдан кейинги йилларда водопровод тармоқларини қайта тиклаш, таъмирлаш бўйича катта ишлар амалга оширилди.

1966 йилнинг охирига бориб Бўзсув бош водопровод қурилмаси ҳар куни шаҳарнинг ҳар бир аҳолисини 90—240 литр сув билан таъминлаш лойиҳа қувватига эга бўлди. Шу йилнинг апрелида шаҳримизда рўй берган табиий офат туфайли янги Тошкентни бунёд этишга киришилди. Шубҳасиз, кенг миқёсдаги қурилишлар шаҳар сув тармоғи ва канализация хўжалигига ҳам ижобий таъсирини ўтказди. Бу тармоқ янада ўсди, кенгайди.

Ҳозирги вақтда Тошкент водопроводи ўзига хос қудратли мажмуа ҳисобланади. Шаҳардаги мавжуд олтита водопровод қурилмасидан бир кунда 2 миллион 261 минг куб метр сув ўтади. Шаҳар аҳолисининг 97 фоизи марказлаштирилган сув тармоқларидан фойдаланади. Ҳар бир киши учун сув сарфи ҳажми 700 литрни ташкил этади.

Салор ва Бўзсув станциялари бугунги кунда нафақат Ўзбекистонда эмас, балки Ўрта Осиёдаги энг йирик табиатни муҳофаза қилувчи объектлардан ҳисобланадилар. Улар сутка давомида 1 миллион 770 минг кубометр сувни тозалаб бериш қувватига эгадир.

Бугунги кунда Тошкент водопровод тармоқларидан оқаётган ичимлик сувлар муздек ва хуштаъм бўлиши билан бирга давлат стандарти талабларига ҳам тўла жавоб беради.

Ҳозирда хўжалигимизда тўрт минг киши меҳнат қилаяпти. Уларнинг 70 дан ортиғи олий маълумотли мутахассислардир. Кундалик диспетчерлик хизматининг йўлга қўйилиши ва ишни аниқ маромда олиб борилиши шаҳар аҳолисини узлуксиз ичимлик суви билан таъминлаш ва оқава сувларни чиқариб юбориш имконини бермоқда.

Шаҳар тобора кенгайиб бораяпти. Шубҳасиз, бу водопровод ва канализация тармоқларини янада узайтиришни талаб этади. Шу кунларда янги Паркент қурилмасини бунёд этиш кун тартибига қўйилгани бежиз эмас. Олдимизда янги табиат муҳофазаси қурилмаси қурилиши учун муносиб жой танлаш билан боғлиқ бўлган бир қатор жиддий масалалар турибди. «Сувсоз»лар жамоаси «Маҳалла» дастурининг бажарилишини ҳам ўзларининг бурчлари деб ҳисоблайдилар. Жамоанинг бугунги 60 йиллиги унинг учун бир марра ва босқич вазифасини ўтайди, холос. Эртага эса бизни янги-янги ишлар кутмоқда.

Зокир СОЛИХЎЖАЕВ,
«Сувсоз» трестининг бошқарувчиси.

# ЯНГИ ҚУРИЛМА

РЕСПУБЛИКАМИЗ ўзининг зилол сувлари билан оламга маълум ва машҳур. Чиндан ҳам бизда ичимлик суви сероб. Ундан хоҳлаганча фойдаланяпмиз. Лекин, ҳамма нарсанинг ҳам чегараси ва ниҳояси бўлганидек сувдан ҳам тежамли фойдаланиш бугунги кун тартибимиздан тобора кенг ўрин олиб бормоқда. Шуни ҳисобга олиб, шаҳримиздаги «Сувсоз» тресті ва «Янгилик» ширкати мутахассислари томонидан янги қурилма — хонадонларда сарф этиладиган кундалик сув ҳисобини ўлчовчи махсус ўлчагич ишлаб чиқилмоқда. Шу кунларда ушбу буюртманинг дастлабки партиялари ишлаб чиқаришга киришилди. Бу қурилма ёрдамида мутахассислар ҳар бир хонадонда бир кунда қанча сув исроф қилинганлигини дарҳол пайқаб оладилар.

Қобил ИСОҚОВ.

# ТОМЧИСИ ҲАМ ИСРОФ БЎЛМАСИН

БИЗ учун нон қадрли. Шунинг учун уни ҳамиша эъзозлаймиз. Увоғи тўкилса олиб кўзимизга суртамиз. Ўйлаб турсам ичимли сув ҳам худди нондек қадрли экан.

Яқинда уруш йилларини тасвирловчи бир кинони (номи эсимда йўқ) кўриб қолдим. Унда қамалда қолган бир гуруҳ қўшинларимизнинг сувсизликдан нақадар қийналганликлари ифода этилади. Ертўла... Бу ерда катталар, аёллар, болалар ҳолсиз ётишибди. Уларнинг тилларида биргина «сув» деган сўз такрорланади. Қани энди қултум сув бўлсаю, уни ичиб бу бечоралар ором олса. Афсус сув йўқ. Оби ҳаёт олиб келиш ниятида ҳар куни тунда бир гуруҳ йўлга чиқади. Лекин улар душман таъқибига учраб тумтарақай бўлишади. Баъзилар ўққа учади, баъзилар эса зўрма-зўр ертўлага етиб келишади. Чанқоқликдан қовжираган лаблар эса, ҳатто бир сўз айтишга ожиз...

Ана сувнинг қадри. Хайриятки, юртимизда сув сероб. Лекин маъмурчилик экан, деб уни бўлар-бўлмасга исроф қилавериш ҳам инсофдан эмас. Ахир кўча қувурларидан оқиб ётган, у ер бу ердаги қувур тешикларидан осмонга фаввора бўлиб кўтарилаётган, томорқаларга пала-партиш оқизилаётган, ҳатто салқин бўлсин, дея кўп қаватли уйларнинг баъзи хонадон эгалари томонидан душ ва қўл ювиш кранларидан шовуллаб оқизиб қўйилган сувнинг уволи йўқми? Қолаверса, бизнинг бу қилмишимиздан кўплар азият чекишади. Бутун ёз бўйи соат 16 дан тортиб то 24 гача сувсиз кранлардан томчи оқишига кўз тикиб ўтирган қўни-қўшниларимизнинг гуноҳи нима?

Хуллас, гапираверсак гап кўп. Ҳар қалай сув ҳам ҳисобли. Ундан тежаб-тергаб фойдаланишни ўрганганимиз маъқул.

Ориф МАҲМУДОВ.

18 май—Халқаро музейлар куни

# БЕШ ДАРҒА

ЎЗБЕКИСТОН ССР халқлари тарихи музейи кўргазмалари орасида жумҳурият, жумладан, Тошкент саноати корхоналарига оид материалларга ҳам кенг ўрин берилган. Айниқса улардан СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси, В. И. Ленин номидаги Тошкент электрон ишлаб чиқариш бирлашмаси («Фотон»), Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмаси, Тошкент кабель ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмаси алоҳида ўрин тутади. Бугун музейлар куни арафасида юқорида номлари зикр этилган йирик корхоналар тарихига оид баъзи материаллар билан оқшомхонларни таништиришни лозим деб топдик.

СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси 1942 йил ноябрь ойларида Россия шаҳарларидан биридан кўчириб келтирилган саноат корхоналаридан бўлиб, Улуғ Ватан уруши йилларида фронт учун қурол-яроғ ишлаб чиқарган. Тинчлик йилларида эса корхона қишлоқ хўжалик машиналарини ишлаб чиқара бошлади. 1957 йилдан бошлаб завод дарвозасидан қишлоқ хўжалигида ишлатиладиган прицеп араваси чиқарила бошланди.

1969 йил завод тарихида янги саҳифа очилди. Т-28Х4М маркали трактор ишлаб чиқара бошланди. 1976 йилдан бошлаб Тошкент трактор заводи номини олиш билан бирга ўзиюрар мукаммаллаштирилган пахта териш трактори ишлаб чиқарила бошлади. Бирлашма Ўзбекистонда энг йирик саноат корхоналари қаторидан ўрин эгаллади.

1989 йилда ўн биринчи беш йиллик социалистик мусобақаси ғолиби бўлгани учун бирлашма силлиқлаш бригадасининг бошлиғи Вера Марковна Харитонова СССР Давлат мукофоти совриндори бўлди.

Бирлашмага оид диплом ва фахрий ёрлиқлар, унинг тарихи билан боғлиқ ҳужжатлар, трактор-машиналар макетлари, илғор ишчи-хизматчиларининг суратлари Ўзбекистон ССР халқлари тарихи музейи кўргазмасидан кенг ўрин олган.

Иккинчи дарға корхона Тошкент шаҳрининг марказида жойлашган бўлиб, бу ҳам Улуғ Ватан уруши йилларида шаҳримизга кўчириб келтирилган В. И. Ленин номли Тошкент электрон ишлаб чиқариш бирлашмаси («Фотон») ёки тошкентликлар тили билан айтганимизда лампа заводи деб ҳам аталади. Бу ерда халқ хўжалигига тегишли маҳсулотлар ҳам ишлаб чиқарилади. Мусиқа асбоблари, ранг-баранг нур бериб, мусиқа товушини жарангдор чиқарувчи асбоблар. Тошкент магнитофони, болаларимиз ўйнайдиган турли ўйинчоқ асбоблар, шулар жумласидандир.

Корхона электрон техникаси ишлаб чиқариши бўйича Иттифоқда етакчи ўринни эгаллаб келмоқда. Унинг 54 ишчи-хизматчиси СССРнинг орден ва медаллари билан тақдирланган. Ашур Соиповга эса Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилган. Кўп йиллар давомида бирлашмага бош директорлик қилган Вадим Георгиевич Мушкарёв икки марта Ленин ордени билан тақдирланди. Корхона ўз маҳсулотларини иттифоқдош жумҳуриятларга ва 28 чет мамлакатга чиқаради.

К. Е. Ворошилов номли Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳам жумҳуриятимиздаги йирик саноат корхоналаридан бири ҳисобланади.

У ҳам Улуғ Ватан уруши йилларида кўчириб келинган. Тинчлик йилларида қишлоқ хўжалик машиналарини ишлаб чиқармоқда. Корхонада тайёрланган пахта териш машиналари минг-минглаб теримчи пахтакорларимизнинг оғирини енгил қилмоқда.

Бирлашма пахтакор жумҳуриятларни машина билан таъминлаб қолмасдан балки 21 та хорижий мамлакатга ҳам ўз машиналарини юборади.

Корхона тарихига доир ҳужжатлар, илғор ишчи-хизматчиларнинг суратлари, турли йилларда ишлаб чиқарилган машина макетлари, корхонанинг Меҳнат Қизил Байроқ орденига тегишли ҳужжатлар музей кўргазмасидан ва архиви фондидан муносиб ўрин олгандир.

СССР 60 йиллиги номли Тошкент кабель ишлаб чиқариш бирлашмаси бугунги кунда 250 га яқин номдаги турли электр кабелларни ишлаб чиқармоқда. У дунёнинг 48 мамлакатига ўз кабель маҳсулотларини экспорт қилиб туради. 1941 йилда Кальчугинскийдан Тошкентга келтирилган ушбу бирлашма Иттифоқда кабель маҳсулоти ишлаб чиқаришда учинчи ўринда туради. Корхонада 5000 дан ортиқ ишчи-хизматчи меҳнат қилмоқда.

Бирлашманинг етти кишисига Ленин ордени топширилган. Илғор ишчи Жалил Розиқов эса Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор.

Музей кўргазмасидаги СССР Давлат стандарт комитети томонидан берилган гувоҳномадан кўриниб турибдики, «Ўзбексельмаш», яъни Ўзбекистон қишлоқ хўжалик машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланадиган кўсак чувиш машиналари минг-минглаб пахтакорларни қўл меҳнатидан халос қилди. Биргина кўсак чувиш машиналарининг тури 87 дан ортиб кетди.

Бирлашма бу йил ўзининг 50 йиллик тўйини нишонлайди. Бу ҳақда кенг тарихий ҳужжатлар билан бирга суратлар, маҳсулотлар турларининг макетлари кўргазмамиздан кенг ўрин олган.

Яна бир характерли томони шундаки, юқорида номлари тилга олинган саноат корхоналари илғор ишчилари бизнинг тарих музейимизда тез-тез бўлишиб ёш авлод билан учрашувлар ўтказадилар, улар билан иш тажрибаларини ўртоқлашадилар.

Эгамназар ҚОДИРОВ.
М. Т. Ойбек номли Ўзбекистон ССР халқлари тарихи музейининг катта илмий ходими, СССР Журналистлар уюшмаси аъзоси.

# АРМУҒОН НАШРЛАР

УЛУҒ мутафаккир ва шоир Алишер Навоий ижодиёти башариятнинг ноёб ижодий хазиналаридан бири бўлиб қолди. Донишманд сўз санъаткори таваллудининг 550 йиллиги муносабати билан хорижий мамлакатларда унинг ўлмас бадиий меросига бўлган қизиқиш янада ортди.

Қатор чет эл мамлакатларида классик шоирга бағишланган нуфузли нашрлар чоп этилаётганлигини мамнуният билан айтиб ўтиш мумкин. Қўшни Афғонистонда яқинда босилиб чиққан китоб Алишер Навоий асарлари рўйхатидан иборат бўлиб, ўқувчига улкан алломанинг туркий ва форсий тилларда яратилган асарлари тўғрисида қизиқарли маълумотлар беради. У инглиз тилида чоп этилган.

Француз адабиётида Навоий ижодиётига доир ажойиб фикрлар кўпдан бери ёритилиб келинмоқда. Шоирнинг босмага янги тайёрланган беш жилдли куллиёти ҳам ноёб нашрлардан бўлиб қолади.

Ана шу жилдлар орқали француз китобхонлари Навоий «Хамса»сидан айрим намуналар, «Муҳокаматул луғатайн», «Маҳбубул қулуб» асарлари билан танишадилар. Бу йирик нашр француз шарқшуносларининг ғазал мулки султони шонли маъракасига муносиб ижодий армуғон бўлади.

Акбар АЛИЕВ.

# ОЛАМНИ АСРАНГ, ДЎСТЛАР!

МАШҲУР хонанданинг шундай сўзлар билан бошланувчи қўшиғида бир олам маъно бор. Дарҳақиқат, биз оламни асрасак, табиатни асрасак эртанги кунимизни асраган бўламиз, уни кўз қорачиғидек сақлаган бўламиз. Бинобарин, муаммоларга тўла бўлган ҳозирги пайтда биз атроф-муҳит муҳофазаси тўғрисида куюниб гапирадиган бўлиб қолдик. Бунинг боиси бор, албатта. Чунки табиатдан нафас олар эканмиз, биз она табиат фарзанди эканмиз уни асраб-авайлашимиз керак!

Бу борада шу ишга мутасадди бўлган ташкилотлар ибратли тадбирларни амалга оширишмоқда. Шундай тадбирлардан бири, шаҳримизда табиат байрамларини ўтказишнинг яхши анъана тусига айланиб бораётганлигидир. Бу борада Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитети маданият бош бошқармаси, шаҳар табиатни муҳофаза қилиш жамияти ва М. Горький номидаги маданият ҳамда истироҳат боғининг шу йил якшанба куни, 19 майда сўлим боғ ичида ўтказадиган «Табиатни асрасак — оламни асраймиз» деб номланган шаҳар табиат байрамига қизғин тараддудини таъкидламоқчимиз. Шу байрамда қандай кўргазмалар ташкил этилиши-ю, беллашувлар уюштирилишидан хабардор бўламан десангиз яхшиси оила аъзоларингиз билан боққа ташриф буюринг. Унда сайроқи ва манзарали қушлар, каптарлар дейсизми, манзарали боғдорчилик давлат хўжалиги, Ботаника боғи, табиат музейи, «Табиат» ширкат бирлашмаси, ёш табиатшунослар ва Тошкент шаҳар мактабларининг кўргазмалари дейсизми, хуллас ҳаммасидан хабардор бўласиз. Ушбу байрамда энг етук ва бадиий ҳаваскорлик жамоаларининг, қўғирчоқ театрининг спектакллари намойиш этилади. Шаҳар табиатни муҳофаза қилиш жамияти ва боғнинг соврини учун болалар ўртасида асфальтга расм солиш, гулдасталар, гербарийлар, табиий материаллардан буюмлар тайёрлаш бўйича беллашувлар ўтказилади.

Эрталаб соат 11 да бошланадиган бу байрам кечгача давом этади. Ўйлаймизки, унга ташриф буюрган ҳамшаҳарларимиз ва Тошкентнинг азиз меҳмонлари ўзларининг дам олиш кунларини мароқли ўтказиб, бир олам таассуротлар билан уйга қайтадилар.

Томорқа хўжалигингизда

# МЕВАЛИ ДАРАХТЛАР ПАРВАРИШИ

БОҒЛАРНИ суғоришда тупроқ хусусиятларини албатта ҳисобга олиш керак. Кўчатлар экилган биринчи йили, уларнинг туридан қатъий назар, бўз тупроқли ерларда ўсув даврида 8-10 марта, қумлоқ ва шағалли ерларда 14-16-18 мартагача суғорилади.

Сувни эгатлар бўйлаб тўғри тақсимлаш учун сополдан ишланган қувур (сифон)дан фойдаланиш мумкин. Шундай қилинса сув тежамли сарфланади. Ариқлар бошига эса полиэтилен плёнкалар қўйиб чиқилади.

Ҳар бир суғоришдан кейин, намни яхши сақлаб қолиш мақсадида ернинг 10-12 сантиметр қатламини юмшатиш ва бегона ўтларни йўқотиш лозим. Ёш дарахтлар қатор орасига беда ва бошқа хил экинлар экилганда суғориш сони 1,5-2 мартага кўпайтирилади.

Мевали дарахтлар остига сув қуйишда турли усуллардан фойдаланиш мумкин. Масалан, чуқурчалаб сув қуйишда ер шароитига қараб дарахт атрофида диаметри 1-2 метрли поллар олиниб, бир томонлама ўқариқдан сув оқизилади. Бу—илдиз ўтган зонада нам тўплашга имкон беради.

Поллаб сув беришда боғ майдони марзалар ёрдамида катта-катта полларга ажратилади ва суғорилади. Ёппасига суғориш текис томорқа участкалари ва қатор оралари беда билан банд бўлган боғларда ёки шўр тупроқли ерларда фойдаланилади. Каттароқ участкаларда дарахтларни ёмғирлатиб суғориш ҳам мумкин.

Бу усулларнинг афзаллиги шундаки, бериладиган сув тўппа-тўғри дарахтлар тагига оқизилади. Энг муҳими, сув иқтисод қилиниб, дарахтзорлар бегона ўт билан ифлосланмайди. Томорқаларида боғ барпо қилаётган маҳалладошларимиз мевали дарахтларни ўғитлаш ва парваришлаш билан бирга суғориш ҳам катта аҳамиятга эга эканлигини унутмасликлари зарур.

Мирвоҳид СОБИРОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари номзоди.

Ном ҳам ҳусн

# ШУНДАЙ КИТОБ БОР

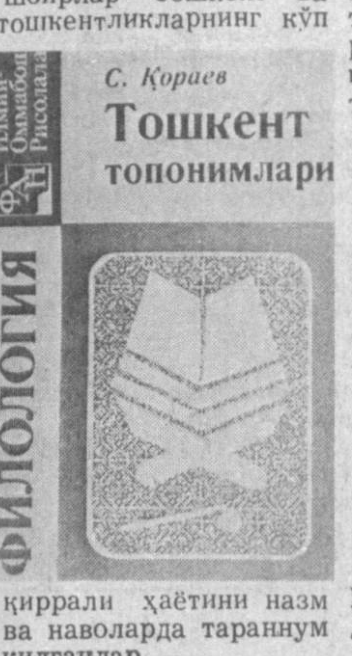


Ҳар бир шаҳар ўзи бир дунё. Шаҳар ҳам одамга ўхшайди. Ҳар бир шаҳарнинг ўз қиёфаси, ўз тарихи ва ўз қисмати бор. Маълум ва машҳур шаҳарлар билан бир қаторда кичик шаҳарлар ҳам мавжудки, уларни кўпчилик билмаслиги ҳам мумкин. Ҳар қандай шаҳарнинг шон-шуҳрати аввалом бор унинг иқтисодий, сиёсий ва маданий ҳаётда тутган ўрни билан белгиланади.

Хўш, шаҳримиз мамлакат ҳаётида қандай ўрин тутади? Тошкент — қадимий шаҳар, унинг пайдо бўлганига 2000 йилдан ошди. Тошкент — Иттифоқимиздаги энг йирик шаҳарлардан бири, шаҳар аҳолиси 2 миллиондан ортиқ бўлиб, бу жиҳатдан Иттифоқимизда Москва, Ленинград, Киев шаҳарларидан сўнг 4-ўринда туради. Тошкент — жумҳуриятимиз пойтахти.

Тошкент ҳақида қанча-қанча китоблар, рисолалар, мақолалар ёзилган. Ёзувчилар ва шоирлар Тошкент ва тошкентликларнинг кўп қиррали ҳаётини назм ва наволарда тараннум қилганлар.

Лекин яна бир буюк китоб бор. Бу жой номлари — жуғрофий номлар, илмий термин билан айтганда, топонимлардир...

Юқоридаги сатрлар ўз умри ва илмий фаолиятини атамашунослик масалаларига бахшида этган заҳматкаш олим, филология фанлари номзоди Суюн Қораевнинг яқинда Ўзбекистон ССР «Фан» нашриёти чоп этган «Тошкент топонимлари» китобидан келтирилди.

Рисола муаллифи дунёдаги энг кўҳна шаҳарлардан бири бўлмиш, ўтмишда Чоч, Чочкент, Шош, Бинкат, Чорсу каби жой номларида ўз аксини топган, ҳозирги пайтда Тошкент деб аталувчи қадимий ва навқирон шаҳримизнинг ўтмишдаги ва ҳозирги номлари ҳақида қизиқарли далиллар асосида ҳикоя қилади.

Шаҳарларда ҳам топонимлар кўп, — деб таъкидлайди рисола муаллифи, — кўча-кўй, маҳалла, майдон, боғ, кўприк, бозор, яна қанча-қанча объектлар борки, уларни бир-бирларидан фарқ қилиш учун қандайдир номлар билан аташган.

Кейин муаллиф Тошкент ҳақида қизиқ бир далил келтиради. Унда айтилишича, Х асрда номаълум муаллиф томонидан форс-тожик тилида ёзиб қолдирилган «Ҳудуд ал-олам» («Дунёнинг ҳадлари») номли асарида: «Чоч катта вилоят, халқи жанговор, бой ва сахийдир. У ерда ўқ-ёй тайёрланади. Бинкат Чочнинг пойтахти ҳисобланади. Бу катта шаҳар айни вақтда подшоҳнинг қароргоҳидир», — деб ёзган.

Буюк Абу Райҳон Беруний ўзининг «Қонуни Масъудий» асарида «Бинкат — бу Шошнинг пойтахти, туркий тилда «Тошканд», юнончадан арабчага таржима қилсак — «Бурж ал-ҳижора» («Тош минора») деб атаган».

Тошкент ҳақида озми-кўпми маълумотлар (XIV—XIX асрлар) Ўрта Осиёнинг сиёсий, ҳарбий ва маданий ҳаётидан баҳс этувчи асарларда учрайди.

Хуллас, рисола муаллифи ўз китобида Тошкент тарихига оид бундай ранг-баранг ва ҳар бир кишида қизиқиш уйғотадиган жуда кўп далилларни келтиради. Рисоланинг «Топонимика нима?», «Тошкент топонимлари», «Персонал топонимлар», «Шаҳар дарвозалари», «Айрим топонимлар изоҳи», «Маҳалла-мавзелар», «Ним топонимлар» деб аталувчи бўлимларида келтирилган далиллар, Тошкент кўчаларига қўйилган номлар, шаҳар дарвозалари билан боғлиқ қизиқарли маълумотлар, Тошкент топономиясида ишлатилаётган сўзлар ва уларда изоҳлар, ўқувчида шубҳасиз қизиқиш уйғотади.

Рисола билан танишган китобхон жумҳуриятимиз пойтахти жонажон Тошкент шаҳрининг кўча-кўйлари номидан огоҳ бўлади, ўринсиз қўйилган номлар хусусида чуқур ўйланиб қолади. Ушбу китоб Тошкент шаҳрининг ҳозирги топонимик воқелиги баён этилганлиги, унда тарихий номларни қайтадан тиклаш юзасидан мамлакатимизда рўй бераётган ҳаракатга жавобан Тошкентнинг азалий номларини қайтариш зарурлиги алоҳида таъкидланганлиги билан диққатга сазовордир.

**Саид БОБОЕВ.**

Ўзбекистон ССР халқ шоири, Ленин мукофоти совриндори Ғафур Ғулом уй-музейи куни-кеча унинг ҳамкасб дўстлари ва шогирдлари билан гавжум бўлди. Бу ерда улуғ шоирнинг ҳайкали очилди. Шу куни бу ерга йиғилган кишилар аллома шоирнинг ажойиб фазилатлари ҳақида гапирдилар, у ҳақдаги жўшқин хотиралари билан ўртоқлашдилар.

**СУРАТДА: Ғафур Ғуломга ўрнатилган ҳайкал ёнида.**

**Собит Мусаев** сурати.

Биласизми?

# Кўк чой сирлари

МАЪЛУМКИ, республикамизда кўк чой, айниқса, ҳарорат бир мунча баланд бўлган жойларда кўп истеъмол қилинади. Умуман бу чойни Сурхондарё, Қашқадарё, Бухоро, Самарқанд, Жиззах, Сирдарё, Хоразм вилоятлари, Қорақалпоғистон АССР ва Фарғона водийси одамлари йилнинг тўрт фаслида ичишга одатланишган. Бироқ, пойтахтимиз аҳолиси асосан қора чой ичишади. Шундай бўлсада, ёзнинг иссиқ пайтларида, тошкентликлар ҳам кўк чойга одатланишган.

Марказий стоматология илмий-тадқиқот илмгоҳи олимлари кутилмаганда ажойиб тадқиқот кашф этишди. Бу ҳам бўлса, Гулистон шаҳрида яшовчи болаларда нима сабабдан тиш оғриғи бўлмайди, деган саволга жавоб эди. Бу жумбоқ стоматолог олимлар томонидан аниқланди. Балки, гулистонлик болалар ширинликларни истеъмол қилишмас деб ўйларсиз. Асло ундай эмас. Тиш оғриғининг олдини олишнинг асосий омили асосан кўк чой экан. Кўк чой ичган гулистонлик ёшлар шу боисдан ҳам тиш оғриғига учрамас экан.

Ўрта Осиё республикаларида кўк чой ичиш қадимдан одат бўлган. Чунки, илгаридан бу ерлик одамлар чойнинг яхши ва фойдали хусусиятларини билишган. Кўк чой ўз таркибида фтор моддасини яхши сақлар, бу эса ўз навбатида тишнинг эмал қатламига ижобий таъсир кўрсатар экан. Кўк чой тишнинг эмал қатламини жуда мустаҳкамлаши, уни мунтазам истеъмол қилган одамда тиш оғриғи деярли учрамаган.

Кўк чой аввало кишидаги чарчоқни йўқотиб иш қобилиятини оширади. Шунингдек, ошқозон бузилиши ва заҳарланишидан сақлайди. Аччиқ кўк чой билан эса, заҳарланишнинг олдинигина олиб қолмай, балки, чириган бактерияларни ўлдиради.

Бинобарин, икки-уч кунлик дамланган кўк чой дамланган вақтдагидан кучли таъсир қилади одамға. Шуниси ҳам борки, дамлангач анча туриб қолган кўк чой ўз ҳиди ва таъмини йўқотади. Шифокорлар чарчоқни босишда уни ичишни тавсия этадилар.

Кўпгина Ўрта Осиё халқларида чойни овқат ейишдан бир мунча олдин ичиш яхши одат бўлиб қолган. Ўз-ўзидан маълумки бунинг даволаш ва фойдали томонлари бўлган. Кўк чой овқат ҳазм қилишни яхшилайди. Ҳар қандай оғир ҳазм бўладиган овқатни ҳам тез парчалаши мумкин. Чойнинг бу хусусиятларини халқимиз қадимдан яхши билган.

Олимларнинг кейинги олиб борган кузатишларидан яна шулар маълум бўлдики, кўк чой қон таркибини ва ҳарақатини яхшиларкан. Шунингдек, юрак-қон системаси фаолиятига ҳам фойдали экан. Энг аҳамиятлиси жигар, буйрак ва ошқозон ости бези иш фаолиятига ижобий таъсир қилиб қолмай, уларнинг таркибида С витаминини кўп тўплайди. Яна инсон организмидаги зарарли моддаларни суриб чиқариш қобилиятига ҳам эга.

Кўк ва қора чойлар ранги ва таъми билан бир-бириданфарқ қилсада, улар бир ўсимликдан олинади. Кўпчилик эса, уларни ҳар хил ўсимлик, деб ўйлаши мумкин. Фарқи, уларни тайёрлаш технологияси ҳар хил. Қорачойни тайёрлашда маҳсулотга баланд ҳароратда ишлов берилади.

Кўк чойни тайёрлашда эса, бунинг тескари фирмент жараёнини иложи борича сақлаб қолиб, ҳужайра емирилишини осонликча тўхтатиб, табиий ҳолатни сақлаш кўзда тутилади. Ана шу жараёнлар билан кўк ва қора чойлар бир-биридан фарқланади.

**Ҳамид ҲАБИБУЛЛАЕВ.**

ЛЕОНАРДО ДА ВИНЧИ

# ИБРАТЛИ ҲИКОЯТЛАР

### АРСЛОН

КИЧКИНТОЙЛАРНИНГ ҳали кўзлари ҳам очилмаганди. Улар она шернинг панжалари орасида чорасизгина ғимирлашар ва тумшуқларини мазали сут қидириб оналарининг иссиқ бағрига тиқишар, ёруғ оламдан хабарлари йўқ эди.

Мағрур арслон ўзининг ҳаёт дўстига халал бермасликка интилиб бир четда турар, ўз оиласини диққат билан кузатарди.

У бирдан ёлларини селкиллатди ва қудратли момақалдироқдек ўкирди.

Шербаччалар бирдан ҳушёр тортди, саваннанинг бошқа яшовчилари қўрқувдан қочиб кетишди.

Худди шербаччаларни ҳаётга мослашишга чорлаб даҳшатли арслон ўкиригига монанд ота-оналарнинг ўринли мақтови фарзандларимиздаги яхши хислатларининг намоён бўлишига кўмак беради. Бу билан катталар турли ёқимсиз ва тентакона хатти-ҳаракатларни йўқотиб, болаларда ўқиш ва тиришқоқликка майл уйғотадилар.

### УККИЛАР ВА ҚУЁН

БУТОҚДА ўтирган икки укки кузги шудгорда ортидан бир талай шақаллар қувлаётгандек югуриб юрган қуённи кузатишарди.

— Бечора қуёнча! — деди бири. — Унинг ҳатто ўз уясига кириб ўтиришга ҳам юраги бетламайди.

— Нега? — қизиқсинди иккинчиси.

— Чунки қўрқади.

— Қизиқ. Ўз уйида нимадан қўрқади?

— Ҳамма қуёнлар шунақа, — жавоб берди биринчи укки. — Улар доим қўрқув билан яшайдилар, қўрққанга эса қўша кўринади. Айниқса ҳозир хазонрезгилик бошланганда тўкилаётган ранг-баранг баргларнинг шитир-шитиридан ўтакаси ёрилгудек бўлади. Улар табиатдаги ҳар қандай ўзгаришдан қўрқишади.

— Шунчалик қўрқоқми улар?

— Албатта. Анави қуёнча ҳам яланғоч далада то биронта қопқонни босиб олгунча ёки мерган овчига нишон бўлгунча югураверади.

Донишмандлар ҳақ гапни айтишади: ким қўрқиб яшаса, даҳшатдан ўлади.

### ГАЗАНДА ВА БУЛБУЛ

БУЛБУЛЧАЛАР бир-бирининг пинжига кириб бехавотиргина ухлашарди, уларнинг ғамхўр ота-онаси эса емиш излаб кетишганди.

Бундан хабар топган газанда текин ўлжа дардида уяга ўрмалаб чиқа бошлади. Лекин шу пайтда булбул тумшуғида чувалчанг билан қайтиб келиб қолди. Уясига даҳшат солаётган ёвуз илонни кўриб, илтижо билан қичқирди:

— Тўхта! Бегуноҳ болажонларимга раҳм қил! Уларнинг ҳаёти эвазига сенга қўшиқ куйлаб бераман, бундай қўшиқни умринг бино бўлиб эшитмагансан!

У бор ҳасрати, бор дарди, бор вужуди билан куйлай бошлади. Ўрмон бўйлаб булбулнинг нафис, мафтункор ва шикаста овози таралди.

Газанда ўзини йўқотиб ва нима қилишини билмай тўхтаб қолди. У эшитганида тишларидаги заҳар ҳам ўз кучини йўқотадиган булбул хонишларидан ҳушидан ажрамаслик учун думи билан қулоқларини беркитди ва орқасига қайрилиб жўнади.

### ТУЛКИ ВА ЗАҒИЗҒОНЛАР

ҚОРНИ оч тулки, бир куни емиш излаб ўрмонда роса изғиб, кенг даладаги якка дарахт тагига келиб қолди. Тепада бир гала зағизғонлар шовқин солишарди.

Тулки ўсиқ ўтлар ичига беркиниб, қушларнинг ҳаракатини кузата бошлабди. Улар хўрак дардида ерга чўчимасдан учиб тушишар, тумшуғига нима илинса чиқитга чиқармай, ҳаммасини лиққа ютишарди.

— Бир омадимни синаб кўрай, — деди сариқ устомон биққигина зағизғонларга тикилганча оғзининг суви келиб.

Қушларни чўчитиб юбормасдан у оҳистагина дарахт тагига чўзилди. Оғзини каракдек очиб, ўзини ўлганга солиб ётди.

Ниҳоят зағизғонлардан бирининг кўзи ўт устига чўзилиб ётган тулкига тушди ва дарахтдан учиб тушиб, ерга қўнди.

У азбаройи қизиққанидан, нафасини ичига ютиб ётган тулкига яқин келди. Осилиб турган тилини яхшилаб чўқиш учун зағизғон ўйлаб ўтирмай тумшуғини тулкининг очиқ оғзига тиқди. Шу заҳотиёқ нақ қопқонга тушгандек тишлар исканжасида қолди.

### АЙИҚЧА ВА АСАЛАРИЛАР

ОНА айиқ иш билан уйдан чиқди дегунча унинг шўх ўғилчаси, онасининг уйда ўтиргин деб тайинлашига қарамасдан, ўрмонга қараб чопди. Бу ер қанчалар эркин, ўзига тортувчи нотаниш ислар бирам кўп. Торгина, диққинафас уяга ўхшамайди. Ўзида йўқ хурсанд айиқча то бурунни қитиқловчи хушбўй ис келаётган кавакка урилиб кетмагунча капалакларни қувaверди.

Кичкинтой кавакка қараб у ерда арилар ғиж-ғиж эканлигини кўрди. Бир хиллари худди соқчилардек кавак атрофида даҳшатли ғўнғиллаб учар, бошқалари ўлжа билан келар, уяга кириб қайтиб чиқарди.

Бу томошадан юраги тошиб кетган қизиқувчан айиқча ўзини тутиб туролмади. Кавак ичида нималар бўлаётганини жуда-жуда билгиси келди. Аввал кавакка у бурнини тиқиб, искаб кўрди, кейин панжасини суқди, қандайдир илиқ ва юмшоқ нарсани сезди. Панжасини тортиб олганда у асалга беланган эди.

Панжасини сўриб мазза қилганидан кўзларини юмиб улгурмасидан ғазабланган арилар унинг бурни, қулоғи, оғзига булутдек ёпирилди. Қаттиқ оғриқдан айиқча инграб юборди ва панжаси билан ариларни уриб ҳайдашга тушди. Лекин арилар яна ҳам баттарроқ талаб ташлашди. Шунда айиқча қаттиқ азоб бераётган оғриқдан қутилиш учун жон-жаҳди билан ерда думалай бошлади. Лекин бу ҳам ёрдам бермади.

Қўрқувдан ўтакаси ёрилаёзган айиқча уйига қараб қочиб қолди. Ҳаммаёғи шишган ҳолда онасининг пинжига тиқилди. Она айиқ қулоқсизлиги учун аввал унинг боплаб таъзирини берди, кейин ари чаққан жойларини муздек булоқ суви билан ювди.

Айиқча шундан кейин яхши билиб олди: ширин нарса учун аччиқ ҳақ тўланади.

Русчадан
**Темур УБАЙДУЛЛО**
**таржималари.**

Ёдномалар

# ДАВРИДЕК ЖЎШҚИН ЭДИ

ШАМСИТДИН Исломович ҳаёт бўлганида шу кунларда таваллудининг 75 йиллигини нишонлаган бўлар эди. Аммо жўшиб, ёниб, зўриқиб ишлаган юрак бирмунча барвақт тўхтади.

Жудолик қайғусининг ситамлари, яралари ҳали чандиқ бўлмаган паллада бир нарса — инсон умри фақат яшаган кунлар, йиллар билангина ўлчанмаслиги дилларга ҳиёл таскинлик беради. Шамситдин аканинг залворли бунёдкорлик ишлари ҳаётлик давридаёқ унга ҳайкал бўлди.

Бу кишининг ташкилотчилик қобилияти анча эрта намоён бўлди. Шу сабаб тезда раҳбар лавозимларга кўтарилди. Анча вақт Шамситдин Исломов Тошкентда район ижроия комитети раиси, район партия комитетининг биринчи котиби, пойтахт ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари лавозимларида ишлади.

Лекин Шамситдин ака фаолиятининг энг жўшқин даври у Тошкент шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармасига раҳбарлик қилган пайтларга тўғри келади. Бу 1966 йил, Тошкент зилзиласи бўлиб ўтган ўша таҳликали, серташвиш кунлар эди. Табиий офат вайронага айлантирган шаҳар тамоман янгидан бунёд этилаётган эди. Одамлар бошпанасиз, болалар мактабсиз, беморлар касалхонасиз қолган, қурувчилар бутун кучни энг аввало ана шу ҳаётий зарур биноларни бунёд этиш учун ташлаган пайтда Тошкентнинг эртанги куни ҳақида ҳам ўйлаш, унинг янги майдонлари, хиёбонларини барпо қилиш учун фидойилик кўрсатиш керак эди.

Бугун биз Ўзбекистон пойтахтининг бетакрор қиёфаси, чиройидан завқланар эканмиз, деярли умрининг охиригача шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармасининг бошлиғи бўлиб ишлаган Шамситдин Исломовнинг хизматларини алоҳида мамнунлик билан тилга оламиз. Бу хизматлар давлатимиз томонидан ҳам эътироф қилинган. Шамситдин Исломов Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қурувчи фахрий унвонига, Ҳамза номидаги давлат мукофоти лауреатлигига сазовор бўлган. Тошкент шаҳар ижроия комитети Ш. Исломовнинг халқ, Ватан олдидаги хизматларини ҳисобга олиб, унинг вафотидан сўнг қабри устига ёдгорлик ҳайкали ўрнатишга қарор қилган эди.

Куни кеча Кўкча даҳасидаги Вилоят қабристонида Шамситдин Исломов қабри устига ёдгорлик ҳайкалини ўрнатиш маросими бўлиб ўтди. Бу ҳайкал СССР Архитекторлар уюшмасининг аъзоси меъмор Мирхон Орипов ва ҳайкалтарош Маҳмуд Гасимов ижоди маҳсули бўлди.

Маросимни Шамситдин Исломов билан бирга ишлаган, ўша даврда Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси бўлган Ҳ. Асомов қисқача нутқ сўзлаб очди. Марҳумнинг сафдошларидан партия, уруш ва меҳнат фахрийлари Т. Содиқов, Г. М. Саркисов ва бошқалар Шамситдин Исломов жўшқин ҳаётидан ёрқин лавҳалар келтирдилар, унинг фидойиликлари ҳақида сўзлаб бердилар.

Марҳумнинг ўғли Сайфитдин Исломов маросимда ҳозир бўлган отасининг сафдошларига, шогирдларига, партия, уруш ва меҳнат фахрийларига, ҳайкал муаллифларига самимий миннатдорчилик изҳор этди.

**СУРАТДА: Вилоят қабристонида Шамситдин Исломовга ўрнатилган ёдгорлик ҳайкали.**

**Семен Ракушев** сурати.

# Насрий масаллар

### АҚЛ ҚАЙРОҒИ

ШИНАМ хона жавонида турган биллурий идишлардан бири қаршисидаги ранг-баранг муқовали бир тартибда териб қўйилган китобларга қараб сўз қотди:

— Сизларга жуда ҳавасим келади. Одамлар китобларни ҳамиша мақтайдилар. Асраб-авайлаб, улуғлайдилар. Буларнинг боиси нима экан-а?

— Гапларингизда жон бор. Мақтову қадрлашларининг сабаби, улар бизлардан илму ҳикматдан тортиб, ахлоқ-одобгача бўлган барча билимларни ўқиб ўрганадилар. «Ақл қайроғи» — деб ҳам таърифлайдилар. Афсуски, биз жавонларда терилиб туриб меҳмонларга хонадон соҳибининг «ўқимишли» эканлигини билдирувчи «ниқоб» вазифасини ўтаймиз, баланд-паст хонтахталар оёқларини мослашда ҳам қўл келамиз, — тушунтирди китоблардан бири.

### КЎЧА ВА ЙЎЛКА

ЯСТАНИБ ётган кўча йўлкани менсимай деди:

— Мен жуда кенг ва узунман, устимдан турли машиналар бетиним ўтиб туради.

Бунга жавобан йўлка:

— Сен қанча кенг бўлсанг ҳам, феълинг тор. Аслини олганда-ку, сени ҳам одамлар қуришган. Уларнинг юришларига қулай йўл бўлмаганлигинг учун бизларни алоҳида қуришган, — деди кичик йўл босиқлик билан.

**Фозилжон ОРИПОВ.**

## «Пахтакор»нинг рақиблари

# «СПАРТАК» (ВЛАДИКАВКАЗ)

Тўп учун кураш. **Рустам Шарипов** сурати.

ЖАМОАМИЗНИНГ эртанги рақиби владикавказлик чарм тўп усталарининг футбол тарихи йилномаси 1960 йилдан бошланган десак хато қилмаймиз. Шу йили Шимолий Осетия пойтахти футболчилари «Б» класси командалари сафидан ўрин олишганди. «Б» классидаги энг муваффақиятли мавсум эса 1966 йилга тўғри келди. Ўшанда спартакчилар ўз зоналарида ва ярим финал турнирида биринчи ўринни Россиянинг тўртта энг кучли командаси финал мусобақасида эса иккинчи ўринни эгаллагандилар. Бу натижа кавказлик футболчиларга 1967 йилги мавсумда «А» классининг иккинчи гуруҳи жамоалари сафидан ўрин олишга имкон яратди. 1969 йилги мавсумда эса ўз гуруҳларида ғолиб чиққач, иккинчи гуруҳ энг кучли командаларининг ҳал қилувчи мусобақаларини ҳам ғалаба билан якунлаган владикавказлик футболчилар олий лигага йўлланма оладилар.

Афсуски, ўша пайтда команда таркибида А. Плиев, И. Бичикоев, Г. Будагян, Г. Кайшаури, Н. Папелишвили каби моҳир футболчилар тўп сурган бўлсада, 17-ўринни эгаллаган спартакчилар биринчи лига жамоалари сафига тушиб кетдилар. 1970 йилги мавсумдаги «Пахтакор» ва «Спартак» учрашувининг иккаласида ҳам омад ҳамюртларимизга кулиб боққанди. Улар беллашувларни уйда ҳам, меҳмонда ҳам бир хил ҳисоб — 1:0 билан якунлагандилар. Умуман ўша йили олий лигада 32 ўйинда қатнашган Владикавказ футболчилари 7 ғалаба, 8 дуранг ва 17 мағлубият билан турнирни якунлагандилар. Тўплар нисбати — 31:48. Шундан бери рақибларимиз 18 мавсум давомида биринчи лига жамоалари орасида беллашишди. Ўртамиёна командалар сафидан мустаҳкам ўрин олган «Спартак» футболчиларига омад уларнинг собиқ ўйинчилари, хизмат кўрсатган спорт устаси, Г. Федотов клубининг аъзоси Валерий Газзаев жамоага келганидан сўнг кулиб боқди. 1990 йилги мавсумда жуда кучли ўйин кўрсатиб биринчи лига турнирининг ғолиби бўлган «Спартак» олий лигага йўлланма олди.

Ўтган йили биринчи лигада жамоаларимиз ўртасидаги беллашувлар жуда кескин ўтиб, Владикавказда «Пахтакор»чилар 4:3, Тошкентда эса 2:1 ҳисобида ғалаба қозонган эдилар. Таъкидлаб ўтиш жоиз, «Пахтакор» жамоасининг кейинги йиллардаги энг кучли дарвозабони А. Яновский ҳам ўзининг илк футбол сабоқларини Владикавказда олган эди. Александр ҳозирги кунда «Спартак»нинг тренерларидан бири сифатида фаолият кўрсатмоқда.

Энди бу йилги мавсумга тўхталадиган бўлсак, ҳозир кавказликлар сафида олий лигада 327 ўйинда иштирок этган Москванинг «Динамо» жамоасининг собиқ ўйинчиси А. Новиков, Минскдан таклиф этилган А. Алчагиров, «Нефтчи» ярим ҳимоясида сермаҳсул ўйин кўрсатган Н. Сулаймонов ва маҳаллий футболнинг иқтидорли вакиллари Б. Тедеев, И. Жиоев, Ю. Газзаев, И. Качмазов ва Б. Спандерашвилилар тўп сурмоқда. Мавсум бошланганидан сўнг бош тренер В. Газзаевнинг кутилмаганда Москванинг «Динамо» жамоасига кетиб қолиши Шимолий осетиялик футболчиларни бироз саросимага солиб қўйди. Ҳозир 9 ўйиндан сўнг 8 очко жамғарган рақибларимиз турнир жадвалининг 13-поғонасидан жой олишган.

**Дилшод ИСРОИЛОВ**
**тайёрлаган.**

Диққат, билимдонлар танлови

# НАВБАТ СИЗГА, ФУТБОЛ ИШҚИБОЗЛАРИ

КЎП сонли муштарийларнинг таклиф ва истакларини инобатга олган ҳолда «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» рўзномалари муҳарририяти «Пахтакор» жамоасига бағишланган билимдонлар танловини ташкил этишга қарор қилди. Барча саволларга аниқ ва муфассал жавоб бериб энг кўп очко жамғарган танлов ғолибларини эса қуйидаги пул мукофотлари кутади:

**биринчи ўринга — 400 сўм;**
**иккинчи ўринга — 250 сўм;**
**учинчи ўринга — 150 сўм.**

Бундан ташқари ўзига хос жавоб йўллаган муштарийлар учун учта махсус совриn — «Пахтакор»чилар дастхатлари битилган чарм тўплар ажратилган.

Ушбу танловга «Центр — Д» хўжалик ҳисобидаги маданият маркази, «Данхаб» ва «Тошкент — Спорт — Информ» фирмалари ва «Советский спорт» рўзномаси қошидаги «Спорт — Информ» давлат корхонасининг филиаллари ҳомийлик қилишмоқда.

Танлов уч босқичдан иборат бўлиб, очколар ҳисоби футбол ўйин қоидалари услуби бўйича олиб борилади:

**тўғри жавоб учун — 2 очко;**
**қисман тўғри жавоб учун — 1 очко.**
**Жавоб нотўғри бўлса очко берилмайди.**

Ҳар бир босқич тугаганидан сўнг рўзномаларда унинг якунлари эълон қилиб борилади. Умумий якуний натижалар эса мавсум охирида сарҳисоб қилинади.

Энди биринчи босқич саволлари билан танишинг:

1. «Пахтакор» ушбу мавсумда куч синашаётган қайси рақиблари билан «Б» класси биринчиликларида беллашган, неча маротаба ва ўйинлар қандай натижалар билан тугаган?
2. «Пахтакор» мамлакат биринчиликлари ва СССР Кубоги ўйинларида ўзининг қайси рақиби билан энг кўп учрашув ўтказган, ўйинлар сонини ёзиб юборинг.
3. 1981 йилги мавсумда «Пахтакор» ўйинчиси Нуриддин Амриев 11 метрли жарима тўпидан нечта гол киритган?
4. 1966 йилги мавсумда қайси рақиб билан ўйинда «Пахтакор» илк бор яшил майдонни мағлубият алами билан тарк этган, шу ўйингача жамоамиз қаторасига нечта учрашувда ютқазмаган эди? Мавсумдаги жамоамиз илк бор ютқазган ўйин қайси шаҳарда ўтказилганди ва унда қандай натижа қайд этилган эди?
5. «Пахтакор»нинг қуйидаги беллашувлари қандай натижа билан тугашини топишга ҳаракат қилиб кўринг:

19 июнь. «Пахтакор» — «Металлург».
30 июнь. «Торпедо» — «Пахтакор».

Танловнинг биринчи босқич саволларига жавобни 1991 йил 15 июнгача юборишингизни сўраймиз. Жавоблар юборилган кун хатжилд муҳри орқали аниқланади.

Иккинчи босқич саволлари июль ойининг бошларида, учинчи босқичники эса сентябрда эълон қилинади.

Шундай қилиб, хотирангиз ва билимларингизни яна бир карра синаб кўринг, қадрли чарм тўп ишқибозлари! Жавобларингизни кутамиз.



Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

# Ҳафталик кўрсатувлар

## Душанба
**20 МАЙ**

● УзТВ I

8.00 «Соғлом бўлай десангиз».
8.10 «Она табиат». Кинопрограмма.
9.10 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар» (такрор.).
9.55 «Юлия Вревская». Бадиий фильм (СССР — Болгария). 1-серия.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Соябон менинг дўстим», «Олтин жўжа», «Қувноқ болалик мамлакатида». Мультфильмлар.
18.50 Болалар учун. «Бу жуда соз, жуда соз». Концерт-очерк.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Жиноятчиликка қарши кураш муаммолари ҳақида бевосита мулоқот.
20.30 Москва. «Время».
21.15 «Камолот сари». Ботир Мирзаев, Ойсифат Мўминова.
21.55 Тижорат хабарлари.
22.00 «Ахборот».
22.20 «Деҳқонларнинг долзарб вазифалари».
22.35 УзТВ хазинасидан. Турғун Пўлат. «Ичкуёв». Видеофильм. 1-қисм.
23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● МТ I

6.00 «Тонг».
8.30 «Мулоқот». Иқтисодий шарҳ.
8.50 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Бақалоқ ва Қилтириқ» (Индонезия).
8.55 «Дайди автобус». Бадиий фильм («Ленфильм», 1989 й.).
10.30 «Фаэтон — қуёш фарзанди». Мультфильм.
10.45 А. Шенберг. «Пеллеас ва Мелизанда». Симфоник поэма. СССР Давлат академик симфоник оркестри ижро этади. Дирижёр — И. Алекса.
11.30 ТСН.
11.45 Футбол шарҳи.
12.15 Н. Некрасов раҳбарлигидаги рус халқ чолғулари академик оркестрининг концерти.
13.00 «Чернобиль зонаси сталкерлари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («Союзтелефильм»).

* * *

14.30 ТСН.
14.45 «Йигитлар ва бошқалар». Телевизион бадиий фильм («Грузия-фильм», 1985 й.).
16.10 «Қизиқувчилар олами».
16.25 Шеърият лаҳзалари.
16.30 «Чемпионлар билан бирга-ликда».
17.00 Болалар соати (немис тили дарси билан).
18.00 ТСН.
18.15 Бозор қонунларига биноан...
18.45 Эдуард Володарский сценарийси бўйича суратга олинган фильмлар. «Душман ичида дўст, дўст ичида душман» («Мосфильм», 1974 й.).
20.30 «Время».
21.15 Футбол шарҳи.
21.45 С. Прокофьев. «Ромео ва Жульетта» балети. СССР халқ артисти Г. Уланова иштирокида ССР Иттифоқи Давлат академик Большой театрининг фильм-спектакли.
23.20 «Меридиан». Халқаро янгиликлар.
23.40 «Архимед ричаги қаерда?». Ҳужжатли фильм премьераси («ЦНФ», СССР ва Канада биргаликдаги маҳсулоти).

● МТ II

7.00 Ишбилармон кишининг тонги. 8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув кўрсатувлари

8.15 «Олтиоёқлилар маскаради». Илмий-оммабоп фильм. 8.35, 9.35 Тарих. 9-синф. Ишчилар синфини озод қилиш учун кураш иттифоқи. 9.05 Итальян тили. 10.05 Рус тили. 10.35 Биология. 7-синф. Моллюскалар нима? 11.05 «ТелеЭКО» журнали.

* * *

13.35 «Бегона қўнғироқ». Телевизион бадиий фильм (А. Довженко номли киностудия, 1985 й.). 14.40 «Планета». Халқаро программа. 15.40 Гандбол. ИГФ кубоги. Эркаклар. Финал. МАСК — «Борац» (Югославия). 16.25 Байдарка ва каноэда эшкак эшиш бўйича халқаро мусобақалар. Рябчинская номли мемориал.

* * *

19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Иттифоқдош жумҳуриятлар кинопублицистикаси. «Шундай яшаяпман». Телевизион ҳужжатли фильм (Новгород). 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).

● УзТВ II

21.15 «Бойсунда баҳор». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).

* * *

21.45 «А» программаси». Замонавий мусиқа янгиликлари.

●

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ

## Сешанба
**21 МАЙ**

● УзТВ I

8.00 «Соғлом бўлай десангиз».
8.10 «Хивача ажрим». Фильм-концерт.
8.40 «Юлия Вревская». Бадиий фильм. 2-серия.
9.50 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Тележарида».
10.20 Турғун Пўлат. «Ичкуёв». Видеофильм. 1-қисм.
11.30 Болалар учун. «Оқ теракми, кўк терак...».

* * *

16.30 Янгиликлар.
16.35 «Бувимнинг туғилган куни». Мультфильм.
16.45 Болалар учун концерт.

●

17.15 Москва. Сиёсий мулоқотлар. «ИМКОНИЯТ ЧЕГАРАСИДА». Кўрсатувда Ўзбекистон жумҳуриятининг Президенти И. А. Каримов иштирок этади.

●

18.00 «Ота-ўғиллар». Ҳужжатли фильм.
18.30 Ўрта Осиё жумҳуриятлари ва Қозоғистон жарроҳларининг V съезди.
19.00 «Элга хизмат: талаб ва таклиф».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Чолғу куйларидан концерт.
20.25 «Спортлото».
20.30 Москва. «Время».
21.15 «Ўзбекистон» киножурнали.
21.30 Юлдуз Усмонова куйлайди.
22.00 «Ахборот».
22.20 Сиёсий мулоқотлар. «ИМКОНИЯТ ЧЕГАРАСИДА». Кўрсатувда Ўзбекистон жумҳуриятининг Президенти И. А. Каримов иштирок этади.
23.05 УзТВ хазинасидан. Турғун Пўлат. «Ичкуёв». Видеофильм. 2-қисм.
00.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● МТ I

6.00 «Тонг».
8.30 Долзарб репортаж.
8.45 «Душман ичида дўст, дўст ичида душман». Бадиий фильм.
10.30 Болалар соати (немис тили дарси билан).
11.30 ТСН.
11.45 «Чемпионлар билан бирга-ликда».
12.15 В. Готовцева куйлайди.
12.35 «Борлиқ». Ҳужжатли фильм премьераси («ЦСДФ»).

* * *

14.30 ТСН.
14.45 «Имтиҳонга тайёргарлик». Телевизион бадиий фильм («Молдова-фильм», 1979 й.).
15.50 М. Равель. «Болеро».
16.10 «Экскурсия». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Иссиқкўл ҳақида ва ана шу ҳудуддаги экология ҳақида (Бишкек).
16.30 «Болалар мусиқий клуби».
17.15 Сиёсий мулоқотлар. «ИМКОНИЯТ ЧЕГАРАСИДА». Кўрсатувда Ўзбекистон жумҳуриятининг Президенти И. А. Каримов иштирок этади.
18.00 ТСН.
18.15 «Матвей Кузмич ҳақида». Мультфильм.
18.25 Нодипломатик суҳбатлар. Кўрсатувда Ватикан давлатининг Давлат котиби Монсеньор Анжело Содано иштирок этади.
18.50 «Алвидо, Замоскворечье безориси». Бадиий фильм («Мосфильм», 1987 й.).
20.30 «Время».
21.15 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони».
22.10 «Кинопанорама». Кўрсатувни В. Мережко олиб боради.
23.50 «Меридиан». Халқаро янгиликлар.

● МТ II

8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув кўрсатувлари

8.15 Илмий-оммабоп фильм. 8.35 Жўғрофия. 7-синф. Ер шарининг жўғрофик қобиғи. 9.05 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 9.35 Теварак атроф билан танишиш. 2-синф. Кўча ҳаракати қоидаларига риоя қил. 9.55 «Етти қария ва бир қиз». Телевизион бадиий фильм («Мосфильм», 1968 й.).

* * *

14.00 К. Вебер. «Оберон» увертюраси. 14.10 «Сизга ветеранлар...». «Солдат ёдномалари». 2-фильм. 15.10 Баден-Баден ери жануби-ғарбий радиоси симфоник оркестрининг концерти. 15.45 «Ширин эртак». Мультфильм. 16.00 Ритмик гимнастика.

* * *

18.00 «Ижарачилар». Телевизион ҳужжатли фильм. 18.30 «Телевизион мусиқий абонемент». 19.30 «Қора думли чағалай». Телефильм. 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Ритмик гимнастика. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан). 21.15 **СССР Олий Кенгашининг сессиясида.**

● УзТВ II

22.15 «Фалокат оёқ остида». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).

●

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ

## Чоршанба
**22 МАЙ**

● УзТВ I

8.00 «Соғлом бўлай десангиз».
8.10 «Турфа олам», «Нарзанлар водийси». Телефильмлар.
8.50 «Қотиб қолган чақмоқлар». Бадиий фильм. 1-серия.
10.05 «Ёшлик» студияси саволларингизга жавоб беради.
10.35 Турғун Пўлат. «Ичкуёв». Видеофильм. 2-қисм.
11.45 «Замандас» (қозоқ тилида).

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Алиса мўъжизалар мамлакатида», «Краконош мактабда». Мультфильмлар.
18.35 «Экология». Телевизион альманах.
19.15 Ўзбекистон ССР Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади...
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Созимиз — овозимиз». Мусиқий кўрсатув.
20.30 Москва. «Время».
21.15 «Хотира». Ўзбекистон халқ шоири Туроб Тўла.
22.00 «Ахборот».
22.20 «Деҳқонларнинг долзарб вазифалари».
22.35 УзТВ хазинасидан. Турғун Пўлат. «Ичкуёв». Видеофильм. 3-қисм.
23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● МТ I

6.00 «Тонг».
8.30 Ишчан чопар.
8.50 «Алвидо, Замоскворечье безориси». Бадиий фильм.
10.30 «Тонгги қўшиқча». Мультфильм.
10.45 «Болалар мусиқий клуби».
11.30 ТСН.
11.45 Давлат телерадиоси Катта симфоник оркестрининг концерти. Дирижёр — В. Федосеев. Яккахон — Т. Мерк (Норвегия).
12.40 Болалар учун қисқа метражли фильмлар: «Лапашанг» («Мосфильм», «Қозоқфильм» иштирокида 1987 й.), «Болалигингга боқ» (М. Горький номли киностудия, 1982 й.).

* * *

14.30 ТСН.
14.45 «Эсдаликка берилган сурат». Телевизион бадиий фильм (Свердловск киностудияси, 1985 й.).
15.55 «Қизиқувчилар олами».
16.10 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
17.10 «Йўл ёқасидаги уй». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Ёлғиз қариялар пансионати ҳақида (Рига).
17.30 ТСН.
17.50 Шеърият лаҳзалари.
18.00 «Инсон ва қонун». Ҳуқуқий видеоканал.
19.15 «Демидовлар». Бадиий фильм. 1-серия (Свердловск киностудияси, 1983 й.).
20.30 «Время».
21.15 «Демидовлар». Бадиий фильм. 2-серия.
22.30 1991 йил қўшиқлари.

● МТ II

8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув кўрсатувлари

8.15 «Фламинго». Илмий-оммабоп фильм. 8.35, 9.35 Физика. 9-синф. Робототехника. 9.05 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 10.05 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 10.35 Физика. 7-синф. Космик парвозлар. 11.05 «Сиз яратган боғ».

* * *

15.25 Гитарачи Массимо Гаспаррони концерти (Италия).

* * *

19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 «Эскадрон». Армия хизматига чақириш муаммолари ҳақида. 20.20 «Днестряне» ансамбли ижро этади. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

21.15 «Хабарлар». 21.25 «Молдаванка, молдаванка». М. Горький номли рус драма театрининг спектакли.

* * *

23.15 **СССР Олий Кенгашининг сессиясида.**

●

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ

## Пайшанба
**23 МАЙ**

● УзТВ I

8.00 «Соғлом бўлай десангиз».
8.10 «Оталаримиз жасорати». Кинопрограмма.
9.10 «Қотиб қолган чақмоқлар». Бадиий фильм. 2-серия.
10.25 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Нишона».
11.10 Турғун Пўлат. «Ичкуёв». Видеофильм. 3-қисм.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Бир асалари бўлган экан». Мультфильм.
18.25 «Алифбо сабоқлари». II босқич.
19.00 «Касаба уюшмалари ҳаётидан».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Тилимиз муаммолари».
20.30 Москва. «Время».
21.15 «Зарблар сеҳри». Уста Олим Комилов хотирасига ўтказилган доирачилар танлови ғолибларининг концерти.
22.00 «Ахборот».
22.20 «Фармон ва ижро».
22.50 УзТВ хазинасидан. Турғун Пўлат. «Ичкуёв». Видеофильм. 4-қисм.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● МТ I

6.00 «Тонг».
8.30 ИИВ маълумотларига кўра...
8.50 «Отни ким эркалайди». Йилқичилик муаммолари ҳақида телевизион ҳужжатли фильм.
9.15 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
10.15 «Демидовлар». Бадиий фильм. 1-серия.
11.30 ТСН.
11.45 «Демидовлар». Бадиий фильм. 2-серия.
13.00 «Номерсиз мактаб». Телевизион ҳужжатли фильм.

* * *

14.30 ТСН.
14.45 «Буйруқ». Телевизион бадиий фильм. 1-серия («Беларусьфильм», 1987 й.).
15.50 «Қизиқувчилар олами».
16.05 «Мусиқий хазина». П. Чайковский асарларини СССР Давлат академик симфоник оркестри ижро этади. Дирижёр — СССР халқ артисти Е. Светланов. Яккахон — Е. Кисин (фортепьяно).
16.50 Мультфильмлар: «Катталар ва кичкинтойлар учун эртаклар», «Бой берилган галактика».
17.15 «Заир: яқин масофадан қараганда».
18.00 ТСН.
18.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.55 «Йўллардаги текширув». Бадиий фильм («Ленфильм», 1985 й.).
20.30 «Время».
21.15 ИИВ маълумотларига кўра...
21.30 «Тиниқ осмон». Бадиий фильм («Мосфильм», 1961 й.).
23.15 Й. Гайдн асарларини РСФСР халқ артисти М. Плетнев ижро этади.
24.00 «Меридиан». Халқаро янгиликлар.

● МТ II

8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув кўрсатувлари

8.15 Илмий-оммабоп фильмлар. 8.45, 9.35 Табиатшунослик. 5-синф. Сувдаги ўсимлик ва жониворларнинг хилма-хиллиги. 9.05 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 9.55 «Адам Смит бойлиги дунёси». 10.35 Биология. 8-синф. Табиатда жониворлар. 11.05 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.

* * *

13.35 Халқаро танловлар совриндори Н. Трулль чалади (фортепьяно). 14.15 Ритмик гимнастика.

* * *

18.30 Кичик концерт. 18.40 Коллаж. 18.45 Инсон. Ер. Коинот.
19.30 «Мангу жилолар». Телефильм. 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Симфоник ва эстрада куйлари оркестрининг концерти. Дирижёр — А. Михайлов. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

21.15 «Спринт». 21.45 «Бир-биримизни англаб». «Деразанг ортида». Ўзбекистонда истиқомат қилаётган рус тилида сўзлашувчи аҳолининг турмуши ҳақида. 22.30 «Айни ҳаракат пайти».

* * *

23.15 **СССР Олий Кенгашининг сессиясида.**

●

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ

## Жума
**24 МАЙ**

● УзТВ I

8.00 «Соғлом бўлай десангиз».
8.10 «Афсоналар ўлкасида». Телефильм.
8.30 «Давроннинг бошидан кечирганлари». Бадиий фильм («Туркманфильм»).
9.40 «Устоз ва мураббий».
10.10 Турғун Пўлат. «Ичкуёв». Видеофильм. 4-қисм.
11.20 «Қизил Ярим ой шуъласи».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Терёханинг араваси». Мультфильм.
18.20 «Ҳокимият Шўроларда».
18.50 «Ёшлик оқшоми».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Тадбиркор кишилар».
20.20 «Хоразм». Телефильм.
20.30 Москва. «Время».
21.15 Ўзбек классик куй ва қўшиқлари.
22.00 «Ахборот».
22.20 «Феруза баҳори». Ўрта Осиё жумҳуриятлари ва Қозоғистон ёш кино ижодкорларининг учрашуви.
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● МТ I

6.00 «Тонг».
8.30 Инновация. Маркетинг. Натижа.
8.45 «Йўллардаги текширув». Бадиий фильм.
10.20 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
11.00 «Разведкачининг ён дафтарчаси». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Ашхобод).
11.30 ТСН.
11.45 «Инсон ва қонун». Ҳуқуқий видеоканал.

* * *

14.30 ТСН.
14.45 «Буйруқ». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
15.50 «Қизиқувчилар олами».
16.05 «Сизга ветеранлар...». «Ғолиблар».
17.30 «Сиз яратган боғ».
18.00 ТСН.
18.15 Р. Тазейдинов чалади (балалайка). Қозондан кўрсатилади.
18.35 Славян ёзуви ҳамда болгар маданияти кунига. Кинопрограмма.
19.05 «Қайрилиб боқ». Бадиий фильм («Мосфильм», 1983 й.).
20.30 «Время».
21.15 «ВИД» таништиради: «Дело», «Музобоз», «Шоу-биржа», «Эльдорадо», «Эм-Ти-Ви».
23.30 «Меридиан». Халқаро янгиликлар.

● МТ II

7.00 Ишбилармон кишининг тонги. 8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув кўрсатувлари

8.15 Телевизион ҳужжатли фильм. 8.35, 9.35 Табиатшунослик. 4-синф. Кучли бўлмоқчиман. 9.05 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 10.05 Инглиз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 10.35 Жўғрофия. 6-синф. Миклухо-Маклай тадқиқотлари. 11.05 «Жаҳон бозорига калит».

* * *

13.35 «Ча-ча-ча оҳангларида». Мусиқий кинокўрсатув (Куба). 14.15 Швед радиоси хорининг концерти.

* * *

18.30 «Подмосковье — Пенсильвания». Телекўприк. 19.25 Коллаж. 19.30 «Венецияда карнавал». Телефильм. 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Спорт ҳамма учун. 20.15 Халқ куйлари. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

21.15 «Бу оқшомда».

●

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ

## Шанба
**25 МАЙ**

● УзТВ I

8.00 «Ассалому алайкум».

*

9.00 «Бувам, Килиан ва мен». Бадиий фильм.
10.20 «Ризқ-рўзимиз — нон».
10.50 «Алифбо сабоқлари». I босқич (такрор.).
11.25 «Дўстлик» студияси кўрсатади. «Ягона оилада».
12.25 Ўзбекистон Давлат телерадиосининг хизмат кўрсатган хор жамоаси концерти.
12.55 «Муҳофаза».
13.25 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «2x2=5».
15.25 «Ўзбекистон саноати». Тижорат кўрсатуви
15.55 «Сувдек сероб бўлинг». Тошкент «Водоканал» трестининг 60 йиллигига.

* * *

18.00 «Ўрмон эртаклари». Мультфильм.
18.15 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар».
19.00 Ўзбек тилини ўрганамиз.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Оқшом эртаклари.
20.00 «Барҳаёт наволар». Ўзбекистон халқ ҳофизи Маъмуржон Узоқов.
20.30 Москва. «Время».
21.15 «Барҳаёт наволар». Ўзбекистон халқ ҳофизи Маъмуржон Узоқов (давоми).
22.00 «Ҳафтанома».
23.00 «Хўжа Насриддиннинг 12 қабри». Бадиий фильм («Тожикфильм»).
00.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● МТ I

6.00 Телевизион ҳужжатли фильмлар
6.30 «Малика-қурбақа». Мультфильм.
7.00 Ритмик гимнастика.
7.30 ТСН.
7.45 «Библия тупроғида». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Венгрия телевиденнеси).
8.20 Тонгги дам олиш кўрсатуви.
8.50 «Сиз яратган боғ».
9.20 «Тонг юлдузи».
10.20 «Бурда моден» таклиф этади...».
10.50 «Славянча юриш». Славян ёзуви ва маданияти байрамининг очилиши. Смоленскдан кўрсатилади.
13.00 «Образ». Юқори синф ўқувчилари учун адабий кўрсатув.
14.00 П. И. Чайковский. «Уйқудаги гўзал» балетидан концерт-сюита.
14.30 ТСН.
14.45 «Марафон-15».
16.00 Эртаклар ва саргузаштлар оламида. «Қийшиқ кўзгулар қироллиги» (М. Горький номли киностудия, 1965 й.).
17.30 «Халқаро панорама».
18.15 «Афсунгарнинг ворисн». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1 ва 2-сериялар («Латвийс кино», «Алко» студияси, 1990 й.).
20.30 «Время».
21.15 «Бахтли тасодиф». Оилавий телевикторина.
22.15 «Ёқмаса, ўчириб қўйинг». Ҳажвий дам олиш кўрсатуви.
23.15 А. Серовнинг И. Крутой мусиқасига басталаган «Сен мени севасан» янги пластинкаси таништирилади.

● МТ II

7.30 Эрталабки бадантарбия машқлари. 7.50 «Гномлар ҳузурида меҳмонда». Мультфильмлар. 8.05 Рус тили. 8.35 «Европанинг маданий марказлари». Илмий-оммабоп фильм премьераси. 6-фильм — «Прага». 9.45 «Ўз-ўзингга мадад бер». Кузнецов ипликаторлари. 10.30 «ТВ Ти-Ви ҳақида». 11.30 Волейбол. Жаҳон лигаси биринчилиги. Эркаклар. СССР—Италия терма командалари. Ленинграддан кўрсатилади. 12.30 «Ҳамдўстлик» видеоканали.

*

13.30 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ.

*

15.30 «Ҳамдўстлик» видеоканали. 17.00 «Ўнинчи трамвай бораркан», «Уч айиқ». Мультфильмлар.

* * *

19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 П. И. Чайковский. Романслар. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

21.15 «Хабарлар». 21.30 «Киноингоҳ». Хорижий кино санъати билан таништирилади.

* * *

23.15 «Рўзномачилик тажрибасидан бир воқеа». Телевизион бадиий фильм (А. Довженко номли киностудия, 1987 й.).

●

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ

## Якшанба
**26 МАЙ**

● УзТВ I

8.00 «Ҳафтанома» (такрор.).

*

9.00 «Буюк аллома», «Мангу йўл». Ҳужжатли фильмлар.
9.30 «Оқ йўл, «Зангори қушча». Бадиий фильм.
10.50 «Ўзбекистон спорти».
11.20 «Меҳнат бозори».
11.50 Араб тили.
12.20 Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига. «Навоий гулшани».
13.20 «Деҳқончилик хўжалигининг истиқболлари».
13.50 Инглиз тили. 2-машғулот.
14.20 «Гул фаслидир». Мусиқий кўрсатув.

Тижорат кўрсатувлари

15.30 «Косоннинг кумуш толаси».
16.00 «Сувда эҳтиёт бўлинг».

* * *

18.00 «Сеҳрли сандиқ», «Ҳосил байрами», «Дайди тўтининг қайтиши». Мультфильмлар.
18.30 Болалар учун. «Кичкинтой» кўрсатуви.
18.55 «Сиҳат саломатлик». Илмий-оммабоп кўрсатув.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Истиқбол».
20.30 Москва. «Время».
21.15 «Якшанба оқшомида». Мусиқий кўрсатув.
21.55 Тижорат хабарлари.
22.00 «Ахборот».
22.20 «Деҳқон ва замин».
23.00 «Вафо қилурмисан баҳорим». Ўзбекистон халқ шоири Абдулла Орипов таваллудининг 50 йиллигига бағишланган адабий кеча.
00.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● МТ I

6.00 «Қалбда севинч». Ҳужжатли фильм.
6.30 «Тонг юлдузи» (такрор.).
7.30 ТСН.
7.45 «Здоровье».
8.15 «Спортлото» тиражи.
8.30 Эрта саҳарлаб.
9.30 «Ватан хизматида».
10.30 Тонгги дам олиш кўрсатуви.
11.00 «Саёҳатчилар клуби».
12.30 «Қишлоқ янгиликлари».
13.30 «Селинит». Урал тошкесарлик санъати ҳақида телевизион ҳужжатли фильм.
13.40 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Жумбоқ» (Ирландия).
13.45 «Сиз бунга қодирсиз».
14.30 ТСН.
14.45 Режиссёр Г. Натансон фильмлари. «Катта опа». Бадиий фильм («Мосфильм», 1966 й.).
16.25 Сиёсий мулоқотлар. «Ким аслида ким?».
17.40 «Уолт Дисней таништиради...».
18.30 Якшанба кинозали: Мультфильмлар премьераси; «Кирилл Туровский». Илмий-оммабоп фильм премьераси («Беларусьфильм»), «Тунги даҳшат». Бадиий фильм (АҚШ, 1946 й.).
20.30 «Время».
21.15 МТнинг олтин хазинасидан. А. Н. Островский. «Белугиннинг уйланиши». К. С. Станиславский номли Москва драма театрининг фильм-спектакли. Танаффус пайтида (22.50) — «Хронограф».

● МТ II

7.30 Зарядкага сафланинг! 7.45 Қадимий романсларни И. Кобзон куйлайди. 8.00 Африка кунига. «Ниқоблар остидаги чеҳра». Ҳужжатли фильм.

* * *

13.00 «Телесеанслар бўйлаб реквием». Психотерапевт А. Кашпировский сеанслари ҳақида. 14.15 Педагогика ҳамма учун. 14.45 Лўлилар халқ қўшиқлари. 15.30 «Планета». Халқаро программа.

*

16.30 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ.

*

18.30 Муаллифлик телевидениеси. 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Муаллифлик телевидениеси. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан). 21.15 «Мен сизни учратдим». Катталар учун мультфильм.

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

21.30 Тошкент шаҳар ижроия қўмитаси Ички ишлар бошқармаси хабар қилади.. 21.45 «Мираж». Мусиқий дам олиш кўрсатуви.

* * *

22.45 Волейбол. Жаҳон лигаси биринчилиги. Эркаклар. СССР—Италия терма командалари. Ленинграддан кўрсатилади.

●

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ

ТОШКЕНТ оқшоми

Муассислар: халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар қўмитаси.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76; хатлар — 33-29-70; 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

85.207 нусхада чоп этилади. Индекс 64690.
Буюртма 5209. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.
Босмага бериш вақти 11.30. Босмага берилди 11.10.